NOV 21 1955
NOV 25 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērdiņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
SATURDAY, NOVEMBER 19, 1955

LATVIJA
AMERIKĀ

91./422. n-rs — SESTDIEN, 1955. GADA 19. NOVEMBRĪ — 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērdiņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

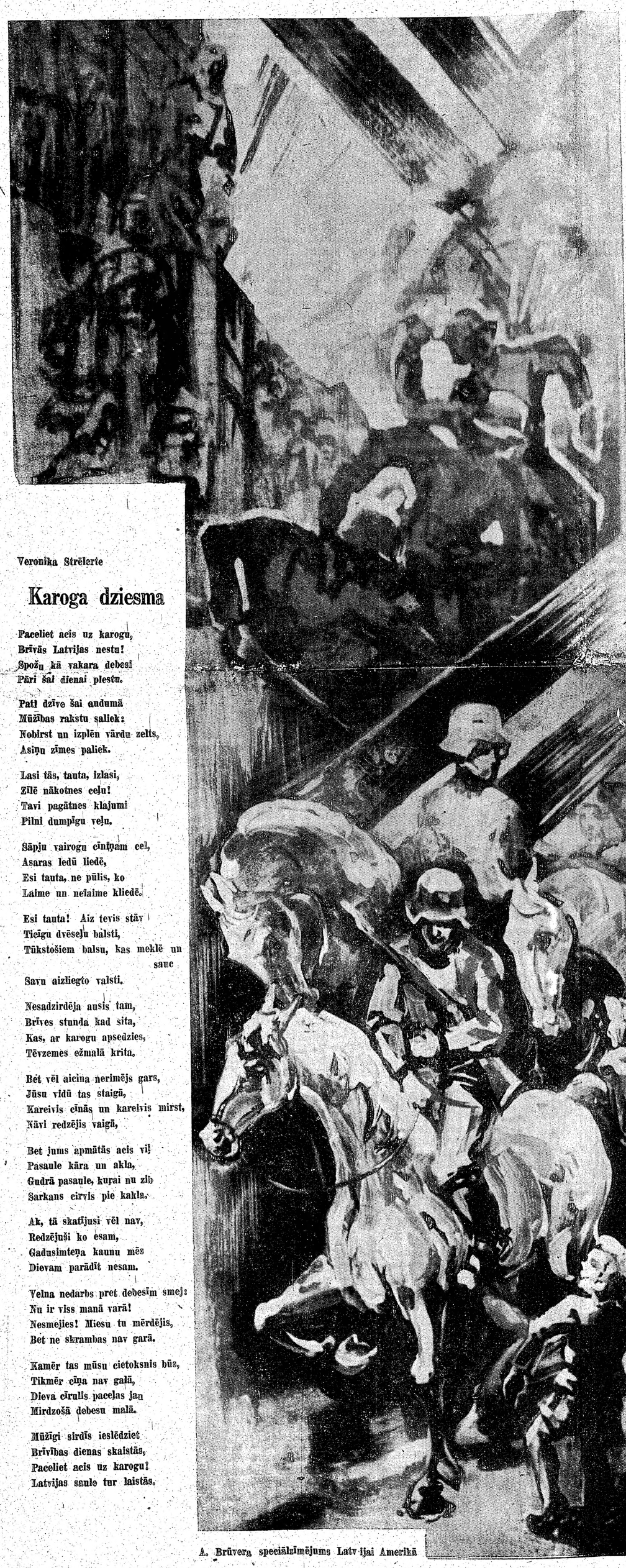

A. Brūvera speciālizmējums Latvijai Amerikā

Veronika Strēlerte

Karoga dziesma

Paceliet acis uz karogu,
Brīvās Latvijas nestu!
Spožu kā vakara debesi
Pāri šai dienai plestu.

Pati dzīve šai audumā
Mūžības rakstu saliek:
Nobirst un izplēn vārdu zelts,
Asiņu zīmes paliek.

Lasi tās, tauta, izlasi,
Zīlē nākotnes ceļu!
Tavi pagātnes klajumi
Pilni dumpīgu veļu.

Sāpju vairogu cīņam cel,
Asaras ledū liedē,
Esi tauta, ne pūlis, ko
Laime un nelaime kliedē.

Esi tauta! Aiz tevis stāv
Ticīgu dvēseļu balsti,
Tūkstošiem balsu, kas meklē un sauc
Savu aizliegto valsti.

Nesadzirdēja ausis tam,
Brīves stunda kad sita,
Kas, ar karogu apsedzies,
Tēvzemes ežmalā krita.

Bet vēl aicina nerimējs gars,
Jūsu vidū tas staigā,
Kareivis cīnās un kareivis mirst,
Nāvi redzējis vaigā,

Bet jums apmātās acis vij
Pasaule kāra un akla,
Gudrā pasaule, kuŗai nu zib
Sarkans cirvis pie kakla.

Ak, tā skatījusi vēl nav,
Redzējuši ko esam,
Gadusimteņa kaunu mēs
Dievam parādīt nesam.

Velna nedarbs pret debesīm smej:
Nu ir viss manā varā!
Nesmejies! Miesu tu mērdējis,
Bet ne skrambas nav garā.

Kamēr tas mūsu cietoksnis būs,
Tikmēr cīņa nav galā,
Dieva cīrulis paceļas jau
Mirdzošā debesu malā.

Mūžīgi sirdīs ieslēdziet
Brīvības dienas skaistās,
Paceliet acis uz karogu!
Latvijas saule tur laistās.

Arturs Voitkus

Laiks prasa klusos varoņus

Mūsu valsts neatkarības deklarācija 1918. gada 18. novembrī būtu bijusi tikai tukša skaņa, ja aiz tās bez politiķiem un ideālistiem nebūtu stāvējuši mūsu bruņotie spēki. Bet arī šie techniski nepilnīgi apgādātie un lielā steigā apmācītie karavīri vien nebija tie, kas nodrošināja mūsu valsts neatkarības atzīšanu starptautiskajā forumā; šai mazajai armijai piemita kaut kas, kas pārliecināja pretiniekus un pasauli, ka doma par patstāvīgu Latviju nav tikai dažu fantastu galvās dzimusi, ātri dziestoša dzirksts, bet ka tā ir visas tautas nelokāma apņemšanās.

Tā bija varonība un tie bija varoņi, kas Latvijas pirmo armiju padarīja par uzvarētāju armiju, un uz tās sasniegumiem Latvijas pirmie diplomāti pamatoja savas deklarācijas un iesniegumus citu tautu valdībām.

Šodien, atceroties šīs dienas, mēs ar lepnumu pieminam tos laikus, kas no mūsu mazās tautas klēpja radīja vīrus, kuŗi ar tiesībām drīkst nest varoņu vārdu.

Un tas ir labi, jo arī mūsu dienas prasīt prasa pēc vīriem, kas Latvijas brīvības idejas reālizēšanas labā gatavi upurēt visu, kas tiem ir, ieskaitot dzīvību.

Tas rakstāms un izrunājams viegli: varonis, varonība... Tāpat arī tie, kas ar tiesībām par tādiem var tikt dēvēti, to neieskata par kaut ko sevišķu, bet uz atiecīgu jautājumu parasti atbild: varonība? — Es veicu tikai savu pienākumu.

Tas, kas darbu darīdams, vienmēr vēl domā, ka viņš darījis par maz, un kas pats meklē darāmo, ir cilvēks, kas sevī nes dotumus, darot vairāk par nepieciešamo, kļūt savā darbā par varoni; un otrādi: savu pienākumu nav veicis tas, kas meklē aizbildinājumu nedarītajam.

Kaut arī šodien vēl nav sākusies ieroču cīņa Rietumu un Austrumu starpā, no kuŗas iznākuma atkarāsies mūsu valsts būt vai nebūt, tad sen jau sākusies kāda cita cīņa, kas ir tikpat svarīga un nozīmīga kā cīņa ar ieročiem rokā. Cīņa, no kuŗas iznākuma atkarājas ne tikai tas, vai no tiem vairāk kā simts tūkstoš latviešiem, kas pašreiz klīst svešās zemēs, būs vai nebūs kāds, kas atgriezīsies Latvijā, bet arī tas, vai tai dienā arī pašā Latvijā vēl būs latvieši.

Jau šodien bez tiem, kas būtu gatavi sekot aicinājumam uz brīvo Latviju, ir atrodami daudzi, kas šeit ielaiduši paliekamas saknes. Tie ir ne tikai tie, kas šeit dzimst un uzaug, bet arī daļa to, kas gan dzimuši Latvijā, bet kuŗu audzināšana vairāk vai mazāk norisinājusies zem svešas saules. Un pavisam problēmatiska ir to jauno latviešu stāja, kas dzimuši un auguši ārpus Latvijas robežām.

Par tiem tagad risinās cīņa — uz dzīvību un nāvi.

Un tāda pati cīņa — uz dzīvību un nāvi — un par to pašu jautājumu — risinās arī Latvijā. Arī tur svešinieks cenšas latvieti atsvešināt, savai tautai un padarīt par kaut kādas bezkrāsainas, bezdomu, bez — kultūras, bez — pagātnes masas trulu locekli.

Kā katrā cīņā, tā arī šajā ir varoņi un glēvuļi, ir uzvarētāji un zaudētāji, ir cīnītāji un dezertieri.

Mēs šai cīņā esam skaitliskā mazākumā, un pret mums laiž darbā visus iespējamos propagandas līdzekļus, lai mūs pārliecinātu, cik labi un pareizi būtu, ja mēs šodien noslēgtu visus sakarus ar pagātni un ne tikai ar prātu, bet arī ar sirdi kļūtu par šīs zemes pilsoņiem.

Cīņu par mūsu nacionālo apziņu un latvisko stāju un garu mums jo grūtāku padara divi ieroči, pret kuŗiem visi brīdinājumi, aicinājumi un mudinājumi ir bezspēcīgi.

Tie ir — laiks un mūsu augošā materiālā labklājība.

Gadiem aizejot aizvien bīstamāka kļūst skaitliskā proporcija starp tiem, kas dzimuši un auguši Latvijā, un starp tiem, kas jau piedzimuši par svešas valsts pilsoņiem. Vēl viens tāds trimdas posms — un latviešu starpā Latvijas latviešu būs minoritāte.

Un tais pašos Latvijas latviešos laiks pamazām saēd ne tikai atmiņas par dzimteni, bet arī cerības,

(Nobeigums 4. lpr.)

Tālivaldis Dangavs

ESAM ASTONPADSMITĀ NOVEMBRA MANTINIEKI

BIJ MAN VIENAS ROZES DĒĻ...

Aizmirsīsim Ījāba pesimismu un Jeremijas raudas, kad šūpuļus kar virs bezdibeņiem! Meklēsim spēka avotu, lai no gauduļiem kļūtu par vīriem, kuŗu likumam zemotos eņģeļi un velni!

Ieklausīsimies mūžu nākšanā un iešanā, kuŗiem līdzi pulsē cilvēce, kā jūras paisums un bēgums! Ievērosim, ka ik gadsimts pasaules vēsturē ir cilvēces atspulgs ceļā uz labu vai ļaunu, un vadīsimies ar tādām zīmēm, avotu meklējot! Un tā kā mūsu ceļš ir latviešu ceļš, un ikviena tauta ir cilvēces zariņš, kam viena sula, viena mēle un, parasti, arī viena zeme, tad ņemsim paši savas ceļa rādītājas zīmes uz latviešu spēka avotu!

Kādas tad nu ir šīs zīmes latviešu mūžu tecējumā?

Vispirmā, ko vēl pietiekami labi saredzam, attiecas uz 13. gadsimta beigām.

Tas ir kā lepns jauns vīrs, kas urbjas mūsos ar skatu caur pieri kādā spītī un nepadevībā. Šis ir Nameja tips, mūsu brālis, ar kuŗu rokās esam sadevušies, trimdā iedami. Bet mūsos arī tūdaļ mostas jautājumi: „Kur palika Nameļs un viņa ļaudis? Vai viņi bija tikai zivis, kas metās kādā krastā ar savām miesām svešu zemi mēslot un saviem pēcnācējiem svešu tautu vaislu celt? Kāpēc viņi vai viņu bērni neatgriezās sist lenaidnieku?“

Ai, šī zīme neder, jo mums jāaizmirst Ījāba pesimisms un Jeremijas raudas!

Tad nāk pieci, viens no otra neatšķiramī, gadsimti, kad latviešu seja ir neskaidra, tikko saskatāma aiz rijas dūmiem, jo miglaina ir arī pašu latviešu dzīve — bez iniciatīvas un gara plūsmām, tāpēc ka citi uzmetušies par aizbildņiem un skolotājiem — par patēviem, kas zina tik kalpināt bez saules vakarā un pelavmaizi pamest. Latvietis ir bāra bērns, kam sāp dzīve, un tāpēc viņš pa skumju kāpnēm kāpis dziļi sevī un tur atradis sirds bagātību, kas barojusi viņa dvēseli tāpat kā apkārtējo mežu šalkā, puķu krāšņums plavās un gaismas rotaļāšanās debesīs.

Daudz Asīzes Franča līdzbiedru un uzticamu mācekļu Kristum šai gadu pustūkstoti ir starp latviešiem. Bet šodien, kad šūpuļus kar virs bezdibeņiem, un mūsu lielais parādnieks nesodīts staigā plātīdamies, mūsu mutes atsakās izrunāt: ...„kā arī mēs piedodam savam parādniekam...“ Jo mēs un mūsu audzes tam nekad nepiedosim. Nekad! Un tāpēc mēs izliekamies neredzam šo gadsimtu zīmes un steidzamies tālāk.

Jau klāt 19. simtenis, kuŗā latvietis divsejains kā romiešu Janus: gudrais brālis un Antiņš. Viens sava — industriālizācijas laikmeta bērns, otrs aizgulējies savam laikam un vēl garā dzīvo iepriekšējos dzimtniecības gadsimtos un bārenībā. Ar citiem vārdiem: ir varēšana un ir nevarēšana. Šajos simts gados mēs jau arī atrodam pirmo ceļa zīmi uz spēka avotu. Tas ir Ausekļa, kam nevis Antiņa gars licis rokās tvert kokli un dziedāt par brīvību, bet latvieša varēšanas apzināšana; arī latvietis spēj visu, ko citi, ja ir brīvs. Tad arī notiek vērtību pārvērtēšana. Šāk redzēt, ka tā manta, ko „kodes un rūsa nemaitā,“ nereti neder nekam, ja individs grib dzīvot dzīvē, kas nav klosteris. Jo nevarība saistās ar nabadzību, tā ar pazemību, jo nabags ir atkarīgs no citu žēlastības. Bet panākumu ceļš nesadzīvo ar pazemību. Gauduļi arī ir varoņi tikai dzejā, bet vēsturi veido vīri, nekad valdētāji.

„Vēl nav diena vakarā,“ mums pauž kāds nekautrīgāks smalds no latvieša sejas gadsimta beigās, jo latvietis apjēdzis naudas lielo spēku, kļuvis drošs, tad pārdrošs, kādu īpašību pretinieku nometnē dēvē par nekaunību.

Šai zīmei sekojam, līdz tā mūs noved pie otras latviešu varēšanas, kas skaidri pierāda, ka „latvieša diena vēl tālu nav vakarā.“ Tā ir latviešu strēlnieku spožā spēja aizstāvēt dzimteni — cēlonis tam, ka latvietis kļūst pārgalvīgs un jau iecerē patstāvīgu valsti — neatkarīgu Latviju.

Un tad — tad mēs skatām kādu seju, gaišu, smaldīgu, gudrām acīm... Vai tiešām mēs jau būtu nokļuvuši pie spēkavota? Jā, mēs esam klāt! Mēs esam pie 18. novembŗa, pie pašas Brīvības, kas pamodinājusi latviešu tautā milža spēkus un ļāvusi tai izplaukt krāšņi jo krāšņi kā skaistai rozei, — pie Brīvības, kas mūs uznesusi kalngalā, no kuŗa paveras neiedomājami plaši, vareni apvārsņi,

(Nobeigums 8. lpp.)

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

STARPTAUTISKO ATTIEKSMJU MEZGLOS

LATVIJAS REPUBLIKAS PROKLAMĒŠANAS ATCEREI

P. DREIMANIS

Krusta karu laikmetā Austrumu un Rietumu attieksmes kārtojās ar zobenu. To sāka lietot arī kristīgās ticības izplatīšanā. Kristīgās ticības vārdā tika izlietas asinis un iekarotas zemes, nerēķinoties ar iedzīvotāju gribu un dabiskām tiesībām.

Šādu savtīgu politiku attieksmēs pret latviešiem un citām Baltijas tautām arī turpmākos gadu simteņos piekopa vācieši, poļi, krievi un zviedri. Visas šīs tautas centās iegūt Baltijas jūras austrumu piekrasti, jo tā bija ļoti izdevīga satiksmes un tirdzniecības ziņā.

Grūtajos darba un dzīves apstākļos latvju tauta tomēr pamazām salmnieciski nostiprinājās un garīgi attīstījās. 20. g. s. sākumā viņa jau bija nobriedusi patstāvīgai valstiskai dzīvei. Senču politiskā neatkarība, par ko jūsmoja dzejnieki, sevišķi Auseklis, pagājušā gadu simteņa 70. gados, lika viņai ilgoties pēc tādas pašas neatkarības. Bet abi lielie kaimiņi — krievi un vācieši bija ļoti modri, lai latvieši nekļūtu neatkarīgi. Krievija vēlējās paturēt izēju uz rietumiem Baltijas jūrā; Vācija atbalstīja savus tautas brāļus — Baltijas muižniekus. Pirmā pasaules kara laikā Amerikas Savienoto Valstu prezidents W. Vilsons deklarēja, ka ikvienai tautai ir pašnoteikšanās tiesības. Atsaucoties uz tām un izmantojot izdevīgu brīdi, kad Krievija un Vācija bija novājinātas karā un revolūcijā, latvju tauta proklamēja savu demokratisko republiku 1918. g. 18. novembrī. Francija un dažas citas Sabiedrotās valstis sākumā negribēja atzīt Latvijas republiku un citas Baltijas valstis, kas bija atdalījušās no Krievijas, cerot, ka atjaunosies imperija. Kad tas neattaisnojās un ar boļševikiem nevarēja nodibināt normālas attieksmes, tad Sabiedrotie atzina Latvijas demokratisko republiku de iure. Līdz ar to jaunā republika iekļāvās citu valstu saimē un tika arī uzņemta Tautu Savienībā. Baltijas valstis, Somija un Polija noderēja arī kā aizsargvalnis Eiropas rietumiem no Padomju Savienības.

Latvju tauta savā valstī īsā laikā sasniedza tādus rezultātus, ka pat veco valstu pilsoņi ar izbrīnu ir spiesti atzīt politiskās neatkarības lielo nozīmi kultūras attīstībā. Bet Padomju Savienībai šāds kaimiņš rietumos bija ļoti nevēlams, jo tas ar saviem kultūrāliem sasniegumiem, kas balstās uz privātīpašumu un personīgo brīvību, neliecināja par labu viņas kollektīvismam. Bez tam Padomju Savienība vēlējās arī atgūt Latvijas ostas un pamazām virzīt uz rietumiem vispasaules sociālistisko revolūciju, kas ir viņas centienu galā mērķis. Tanī pašā laikā Hitlera Vācija centās atgūt zemes, kas kādreiz ir bijušas vācu tautas ietekmes sfairā, un vispāri plānoja uzkundzēties par citām Eiropas tautām. Minētos nolūkos latvju tautas vēsturiskie ienaidnieki — krievi un vācieši — atkal izstiepa savus taustekļus pēc Latvijas, pēc kārtas to okupēja, postīja un izmantoja, kamēr boļševiki palika uzvarētājos, pārveidojot Latviju par sociālistisko republiku. Šo mērķi Padomju Savienība sasniedza Otrā pasaules kara beigās ar Rietumu demokratiju pasīvitāti Austrumeiropas jautājumā.

Tās tagad solās gan atjaunot latvju tautas pašnoteikšanās tiesības, bet negrib aktīvi uzstāties pret Padomju Savienību, jo šo zemju tautām nepieciešams tirgus viņu ražojumiem, kuŗus vēlas pirkt boļševiki un Ķīnas komūnisti. Rietumnieki negrib arī riskēt ar savas mierīgās dzīves ērtībām, lai gan komūnistiskās valstis arvienu vairāk nostiprinās un ar savu idejisko draugu — komūnistu palīdzību organizē viņu zemēs streikus un vispāri cenšas vājināt demokratijas ar nolūku arī tās ievilkt komūnisma valstu saimē. Rietumu demokratiju vilcināšanās dēļ latvju tautai dzimtenē jānes boļševiku jūgs un trimdiniekiem paciešīgi jāgaida tā diena, kad būs brīva dzimtene un viņi varēs tur atgriezties. Kādreiz šī stunda sitīs, jo brīvām nācijām reiz būs savās interesēs aktīvi jānostājas pret Padomju Savienību. Tad atspīdēs arī Latvijai brīvības saule.

Tātad latvju tautas likteņi allaž ir savijušies ar viņas kaimiņu un pat attālāko valstu starptautiskajām attieksmēm, kas samezgloļojoties ir izraisījušas karus ar iedzīvotāju un materiālo vērtību iznīcināšanu tādos apmēros, ka valrākkārt tautai kultūras dzīve bija jāiesāk gandrīz no jauna. Tomēr viņa atkal un atkal ir atjaunojusi savu iedzīvi, sasniegusi arvienu augstāku kultūras līmeni, nodibinājusi savu valsti un tie, kas izkluvuši vēl brīvajā pasaulē, tagad cīnās par tās atjaunošanu, sadarbojoties ar Rietumu demokratijām.

Komitejas Eiropas brīvībai loc. Adolfs Blodnieks teic runu 18. novembŗa svinībās Ņujorkā. J. Prinča foto

PIRMAIS VĀRDS MĪLESTĪBAI — PĒDĒJAIS ZOBENAM

DV MONTREĀLAS NODAĻAI 5 GADI

„Pieci gadi nav garš laiks kādas organizācijas dzīvē normālos apstākļos, bet tam ir nozīme, ja šāds laika sprīdis aizpilda pusi no trimdā pavadītajām dienām," raksta DV priekšnieks, sveicot darbīgos montreāliešus. Ka DV Montreālas nodaļas veiktais darbs ir ievērojams, to izteic ne tikai skaitļi par nodaļas sniegto palīdzību trūkumcietējiem, bet apliecināja arī daudzie apsveikumi un tautiešu kuplā piedalīšanās nodaļas 5 gadu jubilejas svinībās.

Svētkus atklāja DV Kanadas valdes pr-ka vietnieks L. Līdums, Viņš uzsvēra, ka ar patiesu prieku vēro tās sejas, tos latviešus, kuŗi vēl arvien domā, gaida un dara tā, lai pieredzētu mūsu ilgu un cerību zemes Latvijas atbrīvošanas stundu. „Man ir patiess prieks šodien būt ar jums, stāvēt zem Daugavas Vanagu organizācijas 10 gadu dibināšanas dienas laimīgās zvaigznes un nest no DV Kanādas valdes izjustus sveicienus jūsu nodaļai 5 gadu darbības atceres dienā."

Dziļi izjustiem vārdiem L. Līdums turpināja: „Tuvojas Ziemassvētki, drīz iedegsies svētku eglītes. Domājot par šo gaismu, man gribētos ikvienu aicināt atmināties mūsu tēvus un mātes Vācijā, par kuŗiem Daugavas Vanagi stāv nomodā jau visus šos trimdas gadus. Palīdzēsim ģimenēm, kuŗu tēvu augumus jau daudzus gadus sedz dzimtenes vai svešas zemes smiltis; palīdzēsim invalidiem, kuŗu asinīm un sviedriem slacīta Latvijas zeme. Domāsim par viņu bērniem, kuŗi, krītot baltajām sniega pārslām, svētkos metīs skatus uz dzimtenes pusi un arvien vēl gaidīs tēvu pārnākot. Domāsim par viņiem, tad mēs, šķiet, sapratīsim šo palīdzības jēgu," mudināja viesis. „Ticēsim nešaubīgi, ka atkal reiz sarkanbalsarkanais karogs plīvos pār izmocīto un apspiesto mūsu tautas daļu dzimtenē. Pirmais vārds lai pieder mīlestībai — pēdējais zobenam." Referents aicināja vienoties mūsu tautas lūgšanā.

Turpinājumā sekoja Montreālas nodaļas priekšnieka O. Kļavenieka runa, kuŗā viņš norādīja, ka pirms 5 gadiem atbilstošu DV mērķiem sekmīgu darbu uzsāka kādi 10 vīri, bet jau pēc gada šis skaitlis sasniedza 50 un tagad, pēc pieciem gadiem, biedru skaits ir 150. Šajos gados savāktā naudas kopsumma ir ievērības cienīga — 3000 dolaru.

Pieminot kritušos biedrus kauju laukos, Lāčplēšus un strēlniekus un tos, kuŗus nāve izrāva no DV Montreālas nodaļas biedru vidus, igauņu pianiste D. Kokkere spēlēja korāli.

Turpinājumā O. Kļavenieks ziņoja, ka nodaļa regulāri aprūpē 4 trūkumcietēju ģimenes Vācijā un atbalsta Augustdorfas ģimnaziju. Apsveicama ir ciešā sadarbība, kāda pastāv starp MLB un DV nodaļu. Arī ar pārējām Montreālas latviešu organizācijām attieksmes ir labas.

Daugavas Vanagu vārdā O. Klavenieks pateicās visiem tautiešiem, kas ar saviem ziedojumiem atbalstījuši mūsu trūkumcietējus. Sekoja D. Kokkeres spēlēts korālis Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils. Sarkanas rozes Daugavas Vanadzes pasniedza Lāčplēšiem R. Gobam un plkv. Veckalniņam, kā arī DV Kanadas valdes pr-ža vietniekam L. Līdumam un pirmajam DV Montreālas nodaļas pr-kam plkv. Tirzītim. Atzinības rakstus par veikto darbu saņēma nodaļas biedri O. Klavenieks, K. Deksnis un J. Ļava.

Īsiem, sirsnīgiem vārdiem DV sveica Latvijas kons. V. Tomsons.

Sarīkojuma dalībniekus uzrunāja arī Brīvās internacionāles prez. J. Badžers. Pēc tam sveicienus nesa draudžu un organizāciju pārstāvji.

Sekretārs O. Krādziņš nolasīja sūtņa K. Zariņa un ASV DV valdes pr-ža A. Puķītes piesūtītos apsveikumus.

Ļoti patīkamu un pacilātu noskaņu radīja mākslinieces L. Karlsones nodziedātās dziesmas, kas guva vislielāko atsaucību.

Arī igauņu pianiste D. Kokkere un latviešu vijolnieks G. Lapensons izpelnījās klausītāju skaļus aplausus.

Vērojot aizvadīto Daugavas Vanagu 5 gadu jubilejas sarīkojumu, jāatzīst, ka darbus, ko veikusi DV Montreālas nodaļa, izpratusi visa Montreālas latviešu sabiedrība, kupli apmeklējot sarīkojumu. Tas liecina kopējo uzdevumu un mērķu izpratni. **I. Skrastiņš**

VĒLĒŠANAS ANGLIJĀ BEZ PĀRSTEIGUMIEM

VĒLĒTĀJU SKAITS SARUCIS PAR 700

Kā jau ziņojām, no 22. līdz 31. oktobrim Lielbritanijas latvieši vēlēja savu Nacionālo padomi. Vēlēšanu rezultātus nekādā ziņā nevar saukt par sensācionāliem, kaut arī netrūkst viena otra interesanta gadījuma.

Uz 25 vietām padomē sacentās 34 kandidāti. Pa lielākai daļai viņi visi bija kandidējuši jau iepriekšējās vēlēšanās, tāpēc „spēku samēri" bija lielākā vai mazākā mērā zināmi. Vienīgos pārsteigumus varēja radīt jaunie kandidāti, kas šogad tautai parādījās pirmoreiz. Tādi, kā jau savā laikā minējām, bija Zemnieku savienības izvirzītās personas (pavisam pieci kopā, plūs agr. Reiters, kas bija jau iepriekšējā padomē), kā arī mākslas pasaules pārstāvji — diriģenti Zuika un Pommers, DV Drāmas aktieris Rūdolfs Lazdiņš u.c.

Vislielāko pārsteigumu tomēr sagādāja vēlētāji paši, kuŗu skaits, salīdzinot ar iepriekšējo reizi 1952. gadā, bija sarucis par vairāk kā 700. Vēlēšanās piedalījās pavisam 1779 balsotāji. Vislielāko balsu skaitu saņēmis LNPL prezidija pr-dis **Augusts Abakuks** (1296). Viņam seko LNPL saimniecības nozares vadītājs **Jānis Skujēvics** ar 1069 balsīm. Trešais — pulkv. **K. Strazdiņš**, kas ir populārs DVF darbinieks un līdz šim pārzinājis LNPL aprūpes nozari (1024 b.). Kā ceturtā nāk DVF Vanadžu nozares vadītāja **Marija Ķenģe** ar 1003 b. Nākošais ir pazīstamais vīru kora diriģents **Roberts Zuika**, kas dabūjis 967 balsis. Viņa ierindošanās vienā no pirmajām vietām rāda, ka kultūras darbinieki pa laikam mēdz būt populārāki par politiķiem.

Tālākā secība šāda: 6) J. Andrups (937); 7. L. Tālnora (886); 8. pulkv. A. Skurbe (880); 9. Dr. A. Silarājs (836); 10. A. Alksnītis — DVF valdes priekšs. (836); 11. A. Jērums (826); 12. režisors J. Zariņš (790); 13. prāv. J. Saviekis (774); 14. P. Reinhards (739); 15. dzejnieks P. Aigars kā pirmais no zemsaviešiem (734); 16. J. Kīlītis (705); 17. A. Rozentāls — nākošais zemsavietis (586); 18. I. Kažociņš (578); 19. R. Lazdiņš (570); 20. diriģents A. Pommers (564); 21. T. Strēlerts (545); 22. A. Strazdiņš (533); 23. P. Saulītis (486); 24. V. Cukurs (476); 25. agr. E. Dambis — trešais zemsavietis — (464).

Kā no šī saraksta redzams, Zemnieku savienībai trīs kandidāti bijuši sekmīgi, bet trīs izkrituši. Pēdējo vidū ir arī līdzšinējais LNPL loceklis agr. Reiters. Viņš pieraksta šo neveiksmi Londonas Avīzes „pūlēm" nošķirt partijas vīrus no pārējiem kandidātiem, katrā gadījumā pieminot viņu partijas piederību. Šis fakts kopā ar negantajām lasītāju vēstulēm Londo-

(Nobeigums 4. lpp.)

Jauni latviešu autoru honorāru noteikumi Kanadā

LNAK valde apstiprinājusi Kultūras un izglītības nozares izstrādātos noteikumus par latviešu autoru honorāriem. Noteikumi ir izteikti 6 punktos un paskaidroti īpašā instrukcijā. LNAK Kultūras un izglītības nozare sagaida, ka latviešu sabiedriskās organizācijas, sabiedriskie darbinieki un visi citi apzinīgi pildīs šos noteikumus un labprātīgi maksās paredzētos maksājumus, to neuzskatot tikai par pienākuma pildīšanu, bet par cieņas un atzinības parādīšanu autoram — māksliniekam.

LNAK Kult. un izglīt. noz.

KANADĀ

TORONTO

TLB namā 13. novembŗa pēcpusdienā notika biedru informācijas sapulce. Tajā jau sen bija domājusi šādu sapulci rīkot, lai dotu paskaidrojumus uz jautājumiem attiecībā par biedrības darbību, kas aizņem par daudz ilgu laiku, lai tos iztirzātu biedrības pilnsapulcē. Diemžēl, ieradušos interesentu skaits bija ļoti mazs. TLB pr-ks A. Rublis klātesošos īsumā iepazīstināja ar b-bas un pie tās pastāvošo sekciju darbību. Sarīkoti vairāki vērtīgi koncerti, 11. nov. rīkota Mārtiņa vakara balle, dāmas rīkojušas tējas vakarus. Tautisko deju kopa „Diždancis" viesojies ASV un savu māku rādījis turienes tautiešiem. Biedrības valde uz sēdēm sanāk ik divi nedēļas. TLB nama pagrabā nupat izbūvēta ļoti glīta un paroceļga virtuve, kas būs patīkams ieguvums kā biedrības dāmām, tā arī visiem tiem, kas īrē zāli un tur rīko maltītes. Virtuves galdu ar iebūvētiem skapīšiem ziedojis būvuzņēmējs J. Goba.

26. janvārī dāmu komiteja rīko tējas vakaru ar priekšnesumiem. Programma būšot ļoti interesanta, bet pagaidām to vēl neizpauž.

Vispārējās pārrunās visi sapulces dalībnieki izteicās, ka ik dienas lielāka jūtama vajadzība visiem Toronto latviešiem apvienoties vienā saimē un samazināt pašreizējo lielo biedrību un kopu skaitu. Tādējādi rastos ir idejiski, ir financiāli stipra vienība, kas būtu spējīga reāli kopt un atbalstīt visdažādākos latviešu pasākumus, un būtu arī spējīga tikt pie sava jumta, atrisinot akūto telpu jautājumu. Pie šī kodola tad darbotos skolas, jaunatnes kopas un dažādu interešu sekcijas.

Latviešu ģimnazijas vecāku padome sanāca piektdien, 11. novembŗa vakarā, lai pārspriestu audzēkņu eglītes vakara rīkošanu un citus jautājumus. Eglītes vakaru nolēma rīkot 16. decembrī 7.30, slēgta-groziņu vakara veidā. Katrs ģimnazijas audzēknis varēs ielūgt savus vecāku un divus draugus. Paredzēta arī pašapdāvināšanās katrai klasei, un programma, ko dos paši skolēni.

Vecāki vēlreiz pārcilāja skolas darbības laika jautājumu un nāca pie vienprātīga atzinuma, ka piektdienas vakari tomēr ir vispiemērotākais laiks, jo daudzi vecāko klašu audzēkņi sestdienās strādā.

Vecāku padome ar ģimnazijas darbību ļoti apmierināta un vairāki padomes locekļi izteicās, ka ļoti jūtot savos bērnos latviešu skolas svētīgo ietekmi. Daži vecāki izteica vēlēšanos, lai ģimnazijā mācītu ticības mācību. Šo jautājumu pārrunās ar pārējiem bērnu vecākiem, un ir iespējams, ka nākošajā mācības gadā skolas programmā ietilpinās arī šo priekšmetu.

Ģimnazijas audzēkņi pašreiz čaklī strādā Mildas Bērziņas vadībā, sagatavojot A. Brigaderes „Maija un Paija" izrādi. Lugu izrādīs pirmajās Lieldienās Sv. Andreja baznīcas zālē.

Sv. Jāņa draudze ģimnazijas vajadzībām atvēlējusi $45,00.

Māc. A. Čops pagājušā nedēļā salaulājis Arnoldu Zoni un Rasmu Aidu Bērziņu, kristīgis Eriku Gundaru Princi, Alberta un Marijas dēliņu, Ilzi Astridu Strautmani, Pētera un Veras meitiņu.

Toronto latviešu baptistu draudzes jaunieši 11. novembrī noklausījās Andreja Arāja referātu par Jāni Husu un viņa laikmetu. A. Arājs īsumā pieskārās Husa biografijai, bet referāta lielāko tiesu bija veltījis Husa jeb tā saukta jam renesanses laikmetam no 1300 līdz 1500 gadiem, kas vēsturē iegājis arī kā kristīgās baznīcas pagrimšanas laikmets. Bija atnākuši ap 20 klausītāju.

Nākamais šāds vakars paredzēts 26. novembrī, plkst. 20, un tas notiks 36 Hunter ielā, Referāta temats — „Aizvainotās jūtas un to pārvarēšana." Pirms referāta paredzēta īsa programma ar dziesmām un deklamācijām, pēc tam diskusijas pie tējas glāzes.

Toronto ir nodibinājusies džesu kapella „Tobago". Tās vadītājs sasniedzams pa tālruni — HA 6465.

LONDONA, ONT.

Operdziedātājas Elzas Žebranskas turneja pa Kanadu 12. novembrī sasniedza Londonu. LL Kopa tur bija noorganizējusi viņas koncertu. Tanī pulcējās mūzikas cienītāji no Londonas un tai tuvākiem centriem, kā Vindzoras Sarnijas u. c. Viņu vidū bija paprāvs pulciņš bērnu, kuŗiem ieeja bija brīva, ap 20 skolēnu un studentu, un ap simts pieaugušo tautiešu. Klausītāji lielā sasprindzinājumā sekoja mākslinieces priekšnesumiem un pēc katras dziesmas pateicās viņai ar ilgstošiem aplausiem. Starpbrīdī un pēc koncerta māksliniece saņēma arī ziedus. Dienvidrietumu Ontario lielākā laikraksta The London Free Press mūzikas kritiķe L. Kravforde savā atsauksmē ar virsrakstu Latvju dziedātāja sajūsmina klausītājus raksta, ka Elzas Žebranskas balss ir dramatiska, bagātīga un tai pašā laikā brīnišķīgi maiga ar delikātiem toņiem, īpaši Rachmāņinova Nedziedi man vairs, kurai E. Žebranska piešķīrusi lieliskus skaistumu, izjūtu un dramatisku spraigumu. No latvju dziesmām izceltas īpaši A. Kalniņa, slavējot kā dziedātāju, tā arī komponistu. Iztirzājot J. Zālīša Teic, kā man tevi paijāt, uzsvērti E. Žebranskas jaukie, klusie toņi un zemo toņu bagātība, kā arī ļoti interesantais un grūtais, bet ekselenti izpildītais Veras Leinvēberes - Langenfeldes pavadījums.

Pirms koncerta tā pati avīze bija ievietojusi informāciju par E. Žebransku līdz ar viņas fotogrāfiju.

Kaut arī Kravforde savos rakstos laikrakstā jau trešo reizi ir uzsvērusi, ka Londonas latviešu kopa sniedz ļoti labus koncertus, tomēr kautcik ievērojamu kanadiešu klausītāju skaitu nav izdevies iesaistīt, un vairums koncertā bija latvieši, vairāki pat mērojuši 40-120 jūdžu garu ceļu. Ps.

Latvijas neatkarības svētki Ņujorkā

Latvijas neatkarības 37. gada svētki Ņujorkā notika 12. novembrī. Webster Hall telpās, kur bija ieradušies pāri par 1,000 latviešu. Svētkus ar uzrunu atklāja Ņujorkas latviešu padomes priekšsēdis prof. Dr. P. Stares, nododot sūtņa prof. Dr. A. Spekkes sveicienus.

Svētku runu teica A. Blodnieks, atzīmējot, ka 18. novembrī latvieši svinīgi atzīmē visā brīvajā pasaulē, vienīgi dzimtenē to nedrīkst darīt. Saņemtās ziņas liecina, ka nacionālais gars tur ir dzīvs un ticība atpestīšanai nav zudusi. Tas uzliek mums, kas esam brīvajā pasaulē, milzu pienākumu atbalstīt mūsu tautiešus dzimtenē. Amerikas Balss pārraidīs viņiem mūsu novēlējumus izturēt un sagaidīt ilgu piepildījumu.

Sveicienus nesa Lietuvas ģenerālkonsuls J. Būdris un E. Akers no Brīvās Eiropas komitejas. Apsveikuma telegrammas bija piesūtījuši Ņujorkas valsts gubernators E. Herimens, Ņujorkas pilsētas vecākais Vāgners, Igaunijas ģenerālkonsuls J. Kaivs, senātors Līmens, senātors Aivs, kā arī apspiesto tautu pārstāvji. Sapulcējušies vienbalsīgi pieņēma rezolūciju, kuŗā ASV valdība lūgta nelīgt ar Padomju Savienību nekādus līgumus, kuŗi kaut kādā veidā sankcionētu padomju nelegālo Latvijas okupāciju.

Priekšnesumos piedalījās Lilija Štengele ar deklamācijām, vijolniece Norma Auziņa un apvienotie Ņujorkas draudzes, Ņubransvikas un DV vīru koŗi Br. Skultes vadībā. Vakara vadītājs bija K. Stankevics. Sekoja sadraudzības vakars, kuŗā spēlēja deju orķestris Lado. V. Skultes vadībā. Kuplā skaitā bija ieradusies jaunatne.

TRĪS BĒGLI NO IGAUNIJAS

Gotlandes salā, Zviedrijā, 6. novembrī mazā laiviņā ieradušies trīs bēgļi no Igaunijas un lūguši zviedru iestādēm patvēruma tiesības. Tie ir kāds laulāts pāris ar 62 gadi vecu māti. Viņi izbraukuši no Sāmsalas (Saremaa) 15 pēdu garā laivā miglainā rītā, kādēļ piekrastes sardze tos nav pamanījusi. Ceļā viņi pavadījuši 32 stundas.

Bēgļu vārdus vēl neizpauž. Izbēgušais igaunis sniedza savas dzīves stāstu, kas ir diezgan interesants. Viņš dzīvojis Amerikā pirms neatkarīgās Igaunijas dibināšanas. Būdams komūnisma simpatizētājs, viņš devies no Amerikas uz Padomju Savienību, cerēdams tur atrast strādnieku paradīzi, bet piedzīvojis smagu vilšanos. 1933. gadā izbēdzis no Padomju Savienības un apmeties uz dzīvi Igaunijā, pēc kam atkal nonācis zem padomju varas. Viņš bijis ievietots kādā darba nometnē Sāmsalā. Bēgšanai gatavojies ļoti rūpīgi jau ilgāku laiku.

LATVIEŠU RAIDĪJUMS

Latvju dziesmu raidījums Reitera koŗa sniegumā CFPL (980) — sestdien, 19. novembrī, plkst. 9—9.30 vakarā.

ZIEDOJUMI

DV Toronto nod. Ziemassvētku akcijas ietvaros ziedojuši:

L. Jansons, A. Raune $2; V. Jansons $10; Z. Robergs $2; J. Bajars $1; P. Lejnieks $1; E. Strazdiņš $5; J. Strazdiņš $5; J. Putāns $5; E. Iljenkovs $5; J. Zvaigzne $1; A. Tūrkalns $1; M. Mūrnieks $2; A. Brūns $1; A. Bērziņš $2; J. Veiss $1; H. Zupfe $1; A. Sausais $5; V. Brasliņš $2; Veca Māmiņa $5; K. Lūsis $1; Nezināms $1; A. Vītols $10; A. Gailīte $2; A. Purama $2; P. Gādigs $8; Kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem $ 1111,67.

Latvisks paldies ziedotājiem un ziedojumu vācējiem. Ziedojumus var iemaksāt darbdienās tieši 123 Huron St., Taronto, vai arī pa pastu.

Ziemassvētku akcijas komiteja.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

Apdrošināšana
14 labākajās sabiedrībās
VALD. BEBRIS
Tel. WA 2-5913,
48 Rathnally Ave, Toronto

MODERN DELICATESSEN
veikalā, 746 Dovercourt Rd, dabūjami Latvija Amerikā atsevišķi numuri.

LASĪTAJU VĒSTULES

AR HUMORU KOMUNISMU NEAPKAROS!

Latvijas Amerikā redakcijai:

Jūsu laikraksta 16. novembŗa nrā rakstā Piezīmes lapu malā vēsturnieks V. Kalns starp citu raksta, ka smaidu laikā noderot vēss prāts un skaidra galva. Pasaules presē un arī mūsu laikrakstos esot nevajadzīgi lapseņu dūrieni koeksistencei. Ja komūnisti smaidot, arī mums tas jādarot — tā būšot psicholoģiski pareiza stāja. Tāpēc tagad vairāk darba būtu humoristiem, feļetonistiem un karikatūristiem...

Un te nu jājautā V. Kalnam — vai patiešām viņš nopietni domā, ka ar pretsmaidiem, humoru un feļetoniem varētu kaut ko panākt, komūnisma apkarošanā, resp. trimdinieku uzdevumu veikšanā? Man šķiet, ka pasaules un arī mūsu preses dzēlieni koeksistencei, ja tādus viņš saskata objektīvajos rakstos un komentāros, nav nekas cits kā dabiski psicholoģiskā reakcija, kādu izraisa drāmatiskie notikumi pasaules politiskajā forumā. Ja V. Kalns ieteic uz tiem reaģēt ar humoru un feļetoniem, tad mums būtu jāpārvēršas par aktieriem — jāmākslo savi psichiskie pārdzīvojumi.

Mēs taču esam apņēmušies pierādīt brīvajai pasaulei, ka komūnisms nes briesmas visai cilvēcei, ka tas jāizlicina un jāatbrīvo apspiestās tautas! Kā gan mēs to panāksim ar humoru un feļetoniem? Kuŗā kaujas laukā vai diplomātiskā karā cīnījušies klauni?

Ja nu mums ar humoru būtu jāreaģē uz komūnistu briesmu darbiem, viņu nolūkiem un nodomiem, tad arī par 14. jūniju, vergu darbiem Sibirijā un slepkavībām Latvijā mums būtu jāraksta feļetoni un svešajām tautām tas jāattēlo ar humoru; mūsu likumīgajiem pārstāvjiem protesta memorandu vietā lielvalstu valdībām būtu jāiesniedz feļetoni; pretkomūnistu demonstrācijās jāsūta ķekatnieki; Apspiesto Nāciju asamblejā būtu jāpulcina nevis nopietni cīnītāji, kā mūsu Dr. V. Māsēns un citi, bet gan cirkus klauni. Tie vislabāk prastu brīvo pasauli izsmidināt par komūnistu koeksistences nolūkiem.

Nē, cīņā ar komūnismu šinī brīdī un vienmēr mums ir un var būt tikai viena „psicholoģija": aci pret aci, zobu pret zobu — bez smaidiem! To nosaka mūsu skaidrā galva un vēsais prāts.

Latis Lībis, Toronto

Nenokavējiet —
LAI ARĪ JŪSU VĀRDS BŪTU ZIEMASSVĒTKU AKCIJAS SARAKSTĀ

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ

Uga Sūna (agrāk 283 Ridge Ave, Lakewood, N.J.?) var saņemt piesūtīto piederīgo vēstuli. Sieva un dēls meklē viņu un tēvu Vērsānu (bij. 8. Daugavpils k. p.).

Bez tam lūgti atsaukties Elmārs Fridriča d. Sproģis, Olimpiada Rusanova - Pavlova, Elena Pavlova un Tamara Meļnikova, Mežus ar sievu un meitām Ausmu un Ariju no Bauskas.

Visiem, kas savas adreses iesūtīs, paziņos meklētāja vārdu un adresi, atstājot sazināšanās iespējas pašiem meklējamiem un meklētājiem pēc savas vēlēšanās.

Adreses lūdz paziņot, pievienojot apmaksātu aploksni vai Internat. Reply Coup.

American Latvian Association, Inc. 1727 Kenyon Street, N. W. Washington 10, D. C. (Tel. DUpont 7-7812)

Sarīkojumu kalendārs Toronto

19. novembrī, plkst. 8 vakarā 18. novembŗa svinīgais akts ar koncertu Centrālā technikuma auditorijā (Harbord un Lippincott ielu stūrī).
26. novembrī DV teātŗa 5 gadu jubilejas izrāde, A. Alunāna **Visi mani radi raud**, sv. Andreja baznīcas zālē.
26. novembrī, plkst. 8 TLB dāmu komitejas sarīkojums.
27. novembrī, plkst. 18.00 sv. Andreja baznīcas zālē Mariss Vētra turpinās lasījumu no savas grāmatas Rīga, toreiz... Starpbrīžos dziedās M. Vētras audzēkņi.
3. decembrī Almas Skudras koncerts sv. Andreja baznīcas zālē.
10. decembrī Kliforda Odetta romance 3 cēl. Raķete uz mēnesi DV teātŗa uzvedumā Karaliskajā Ontario mūzeja zālē, 100 Queen's Park.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus salsināt.
Nelūgtotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

MŪSU PIENĀKUMS UN SŪTĪBA IR IZTURĒT

V. Pelēča liecinājums Latvijas valsts svētku dienā

Sešpadsmit gadi pagājuši, kopš pēdējais patiesi brīvās Latvijas svētku gaišums apmirdzēja novembŗa miglainos veļu ceļus debesīs! Sešpadsmit gadi — kopš mēs pēdējo reizi mazgājām savas acis un sirdis Latvijas rokās pacelto zvaigžņu neaptumšotā spozmē! Šodien esam jau tik tālu projām, ka Latvijai nolemtā nakts draud atkal kļūt garāka par tās īso, skarbo un tomēr saules svētīto rīta cēlienu.

Dieva likteņības smagums, sāpes par pazaudēto un atbildība par to, ko mēs paši varbūt nekad vairs nepiedzīvosim, nav vērtējama ar cilvēka personisko ikdienas rūpju mēriem. Mēs savas tautas dzīvības ķēdē esam likteņu spēles vienreizīgi izraudzītie un neaizbildināmi apzīmētie! Uz mūsu tēvu smago mūžu līdumiem un bieži bezcerīgās cīņās izlietām asinīm, pāri mūsu dzīvēm Latvijas debesīs iedegās brīvības gaisma, kas daudzus gadu simtus citām latviešu paaudzēm bija skaudri dedzinājusi tikai sirdis un dvēseles.

Tā bija uguns un asiņu sēkla no tiem simttūkstoš zemgaļiem, kas reiz — varbūt ar tikpat lielām cerībām kā mēs — aizgāja un pazuda trimdā. Tā bija spītībā kvēlošu ogļu sauja, kas nekad neizdzisa klaušiniekiem muižas riju speltēs. Tie bija ar pēdējo elpas vilcienu sūtītie ticības vārdi no tiem, ko sarmātu sirotāji gadu simteņiem ilgi veda verdzības un nāves upurim.

Ir brīži, kad lāsti sakāpj mutē. Mēs taču varējām mirt, pirms mūsu dzīves tika sabradātas! Kādēļ mums bija jāpārdzīvo savas brīvības skaistums un bojā eja? Daudzi krita, bet mēs vēl dzīvojam un nespējam paslēpties paši no sevis, lai mazākais šinī dienā sev nejautātu: kas mēs? un — cik vāji vai — stipri?

Pirms gadiem desmit, kad vēl nebija apnikuši visskanīgākie cerību zvārguļi, bija tik viegli ticēt, ka ik nākamais gads atvērs dzimtenes ceļu. Tad nevajadzēja pārlaicīga stipruma. Pietika savas jūsmas un ja vēl kāds līdzcietīgāks svešinieks pasvieda labskanīgāku frazi, mēs — gavilējām!

Nu mēs savus, arāju dvēseļu radītos, vientiesības priekšstatus par par tiesībām uz savu zemi un mājām esam pārbaudījuši. Tas ir sapņu auglis ar dzīvu un reālu tārpu serdē! Mūsu Latvija ir ganīte — bārenīte, un tā nevar dalīties ar atombumbu un reālpolitikas skaistumkaralienēm cilvēka un tautu tiesību morālās kosmētikas izmantošanā. Viņai jāpietiek ar verdzenes tiesu un dažiem uzmundrinošiem vārdiem, runātiem no tālienes un ar visai nedrošu pārliecības sajūtu runātāju sirdīs. Bet tāds ir Latvijas ceļš, kopš liekulīgie krustneši un tirgotāji izkāpa Daugavas grīvā. Šīs garās nakts padebešos deg tikai viena brīnuma zīme, kā zibens liesma starp 1918. un 1939. gadu. Mēs, tās apspīdētie, laika un likteņa apzīmētie, — kam mēs? un — cik vāji vai stipri?

Latvijas trimdinieku skaits sarūk. Spītība un nepiekāpība gaist. Dažus no solījumiem atpestī nāve, citus garīgais nespēks un vienaldzība. Tas notiek mūsu apspiedēju stipruma dēļ. Tā mazāk ir arī mūsu daudzinātās nevienprātības vaina, kuŗas līkajai mugurai mēs labprāt uzkraujam savas neveiksmes. Mūsu nacionālās un politiskās izdeldēšanas labākais līdzeklis ir laiks, kas strutainam augonim līdzīgi, aizmilzis ar mūsu, par draugiem turēto svešinieku, farizējiskumu un liekulību. Ir cilvēki, kas spēj izturēt verdzību un mirt stiprāki kā bija, bet maz ir tādu, kas ilgus gadus un brīvi spēj diedelēt sīkas laipnības, nekļūdami paši par savu cerību un dvēseļu nabagiem.

Bet Latvija būs, ja arī mēs kaunā izdzēsīsim tās gaismu un vārdu no savām lūpām un sirdīm! Tās sakne un sēkla ir apslēpta Dieva bardzībā, kas mūsu tautu pasargājusi arī tad, kad tās atsevišķām paaudzēm cerību nebija nekādu. Un šīs bezcerību paaudzes! Viņas ir cienījušas sevi, kad vācu barons par vienu atsevišķu latviešu dvēseli nedeva pat Vāczemē izgrebtu pīpes galviņu! Viņas ir runājušas savu valodu, kad augstās skolās mācīti svešinieki pārgudrībā iesvaidītām mēlēm apgalvoja, ka mums ir tikai nedaudzi primitīvi vārdi, ar ko apzīmēt dažas vienkāršas zemnieka vajadzības un lietas, — un tās nepiekusa mīlēt savu zemi arī tad, kad grezniem ģērboņiem apzieģelēti pergamenti pavēstīja, ka latviešiem savas zemes nemaz nav!

Ja ir tauta, tad būs arī zeme. Tāds ir Dieva likums, ko, nekādas internacionālās materiālo parazītu un garīgo dīkdieņu filozofijas nespēs grozīt. Tādēļ, kaut vai šo vienīgo dienu gadā, neraizēsimies par saviem mūžiem un laiku, bet būsim kopā, lūgsim un ticēsim tiem, kas tur vēl dzīvo, kas tur vēl dzims un dzīvos! Tiem reiz būs atkal sava un brīva Latvija. Mūsu Latvija!

Mēs esam likteņa ielenkumā. Nav drošu cerību, ka mēs no tā jebkad vairs izlauzīsimies. Varam kapitulēt tūlīt un saņemt par to laipnu smaidu un draudzīgu vārdu no svešiniekiem. Kara laukā disciplīna piespiež cīnīties arī gļēvos, te — spaidu nav. Mūsu vienīgais pavēlnieks ir sirds un tā gaisma, kas mūs, reiz apspīdēdama, padarījusi par pēdējiem Brīvās Latvijas dzīvajiem gara un acu liecinieki em. Šis likteņa zīmogs ir neaizbildināms, un mums ir jāvar izturēt līdz galam arī tad, ja neviena vēsts par mūsu uzticību neaizsniegtu dzimteni, un ja par mūsu pīšļiem vēstures kapenēs nenobirtu ne saltu piemiņas puteku. Ju sauja! Īstais stiprums savai tautai un tās nemirstībai sākas tur, kur cerības savam mūžam un saulei beidzas. Dievs, svētī Latviju!

Prezidents Kārlis Ulmanis ar pavadoņiem plkv.-ltn. Kleinbergu un adj. plkv.-ltn. Lūkinu dodas uz parādes laukumu

TĀLĀ SAULLĒKTA GAIDĀS

JAUNĀS LATVIEŠU AUDZES AICINĀJUMS LATVIJAS DIENĀ

Kad rudens iegriežas otrā pusē, un sirds jauž vēl patālo Ziemassvētku jutoņu, mēs svinam savu lielo dienu — 18. novembri.

Es niepiederu pie tiem laimīgajiem laudīm, kas 1918. gada 18. novembrī drīkstēja stāvēt pie Latvijas šūpuļa. Bet bija daudz kūmu, un katrs no viņiem lika šūpulī visu, kas tam piederēja - tēvzemes mīlestību, ticību Latvijaas valstij un gatavību ziedoties. Aiz muguras bija melna nakts, apkārt vēl bija tumsa, bet sirds jauta rīta ausmu.

Nav jau tas nemaz tik tālā pagātnē — mūsu pašu tēvi un mātes bija kūmās stāvētāji, un aizvien 18. novembrī viņiem sejās atmirdz pirmoreiž šai dienai degto goda sveču gaišums.

Es atceros mūsu lielo dienu, kādu to svinējām brīvās, lepnās Latvijas laukos un pilsētās. Tie bija laimīgi laiki, mēs bijām laimīgi laudis, un mūsu gaviles cēlās pret debesīm skaļas un raženas. Karogu un gaismas jūra sveica katru svētku viesi un vēstīja: latvieši svin savas tautas goda dienu!

Tad nāca zemē sveši kungi. Nodzisa gaisma, noliecās pusmastā karogi, apklusa gaviles. Bet vai tādēļ mēs aizmirsām 18. novembri? To svinēja draugu un gimenes vidū, kluss dievlūdzējs bazničā, dega sveces Brāļu kapos, neziņamu roku liktas. Pret debesīm cēlās nāves klusums un vientuļas sveces liesma. Sadega zaļš skuju zars, izplatīdams upura vīraka smaržu. Latvieši svinēja savu lielo dienu — savās sirdīs.

Vēl atceros pēdējo 18. novembri Latvijā. Rīgas torņus ietina drūma, pelēka migla, un laužu sejās atspoguļojās sirdīs nestais nemiers un bažas: kas būs? Brīvības pieminekļa kāpnes klāja ziedi, vainagi un karogi, un garāmgājēji sirdīs dziļi ieslēdza akmenī kaltos vārdus: „Tēvzemei un brīvībai." Mēs nezinājām, bet jutām, ka pāries daudzi gadi, kamēr atkal 18. novembrī stāvēsim Brīvības piemineķļa pakājē. Tovakar Brāļu kapos dega pa sveciņai uz katras kapa kopiņas, un dzīvie nāca garā vienoties ar kritušajiem.

Kapš tās dienas jau 12. reizi svinam 18. novembri svešu zemju malās. Svešos dievnamos, nometņu zālēs un aiz dzeloņdrātīm esam šai dienā liekuši galvas tautas lūgšanā. Bet Latvijas dievnamos šodien vientuļš dievlūdzējs čukst: „Dievs, svētī Latviju", un tālās tundrās aizdītie ilgāk kā parasti raugās uz māju pusi.

Bet mēs, kas esam izkāpuši Miera un Pieticības malā, kas, labi apkopušies un apģērbušies, izvelamies no mīkstiem sēdekļiem un paejam pāris soļu, lai atlaistos greznas zāles elegantajos krēslos, noklausāmies glīti sagatavotu svētku uzrunu un dodamies mājās ar apmierinātu smaidu vaigā: „Tā, tas nu ir padarīts." Vai mēs esam tie paši laudis, kas, melnai un sarkanai varai spītēdami, slepus pulcējāmies Brāļu kapos, stāvējām atsegtām galvām Brīvības piemineķļa priekšā un dziedājām Dievs, svētī Latviju skolu pagrabos un vientuļu priekšpilsētas nameļu sētas puses dzīvokļos? Vai šodien mums vēl pietiktu drosmes un gribas 18. novembri svinēt tādēļ, ka mēs citādi nevaram, ka mūsu sirdis mums tā liek?

Pajautāsim paši sev, vai mums vēl ir tās trīs lietas, ko kūmās reiz lika mūsu tēvi Latvijas šūpulī — tēvzemes mīlestība, ticība Latvijas valstij un gatavība ziedoties?

Paraugaities tumšajās novembŗa debesīs: rītu pusē celas blāva gaisma. Tur mūžīgā uguns Brāļu kapos deg kopā ar naidnieka dedzinātām latvju sētām, un gaisos soļo krītušie un mocekļi — pretī tai dienai, kuŗas ausmu viņi iezīmējuši, bet kuŗas saullēkts mums jāiekvēlina.

Biruta Pope

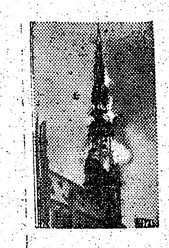

„Tad nu vēl paliek ticība, cerība un mīlestība — šīs trīs. Bet tā lielākā no tām ir mīlestība."
1. vēst. korintiešiem 13,13

Ja kādam no mums, dzimteni atstājot, vēl, varbūt, izdevās paņemt līdzi kaut mazu daļu no savas laicīgās mantas, tad šodien, pēc daudziem gadiem no līdzņemtā gan, laikam, nekas pāri vairs nebūs palicis.

Svešuma ceļu staigājot, ir noplīsis dzimtenes linu baltais krekls; ir noplīsušas drānas un novalkāti apavi, pie kuŗu zolēm vēl bija pielipusi Latvijas lielceļu vieglā baltā smilts. Pret maizi un citām uzturvielām ir samainītas kādreizējās rotas lietas, ja kādam tās, varbūt, ir piederējušas.

Jā — kas mums vēl palicis pāri — no dzimtenes? — Latvijas pase, ko vairs tikai retais atzīst par dokumentu... Dažādas fotogrāfijas... grāmatas un piemiņlietas, kam nav lielas materiālas vērtības, bet ar kuŗām trimdiniekam saistās mīļas un dārgas atmiņas.

Un tas, šķietami, arī ir viss...

Un tomēr, no atmiņu kalna raugoties uz savās tālās dzimtenes pusi, mēs jūtam, ka neesam vēl visu pazaudējuši, ko dzimtenē sev iemantojām; jo līdz ar apustuli Pāvilu varam liecināt, ka mums vēl ir palikusi ticība, cerība un mīlestība, kas trimdinieka dvēselei kā svešuma sēru vītolos pakārtai koklei liek glabāt un neaizmirst — Dzimtenes dziesmu.

„Pie Bābeles upēm", pirms daudziem gadu tūkstošiem rakstījis kāds vīrs, kas bija zaudējis dzimteni tāpat kā mēs: „pie Bābeles upēm, tur mēs pakārām savas kokles sēru vītolos. Jo kā lai mēs dziedam savas dzimtenes dziesmu svešā zemē?" . . .

Jā, kā lai mēs dziedam savas dzimtenes dziesmu, izkaisīti daudz un dažādu svešu zemju robežās? Uz šo jautājumu meklē atbildi mūsu draudzes, kas skubina mūs neaizmirst Dieva ceļus un to garīgo spēku, ko Dievs spēj dot mūsu bieži vien pelēkai un skarbai ikdienai. Uz šo jautājumu, kā dziedāt dzimtenes dziesmu svešā zemē? — atbildi grib rast mūsu nacionālās organizācijas, mūsu skolas un ģimenes, kas grib, lai mūsu bērni, kaut notālēm, mācītos pazīt to zemi, kuŗai robežas viņu senči aparuši saviem vieglajiem koka lemešiem...

Ar katru gadu, ko pavadām svešumā, šie jautājumi mums uzmācas neatlaidīgāk, jo mēs sākam atskārst, ka stāvam kādas lielas un grūtas problēmas priekšā; Mūsu sirmais tēvs arcibīskaps to ir ietvēris pavisam vienkāršos vārdos: „Ienaidnieki mūs grib iznīcināt; draugi mūs grib asimilēt. Bet mēs... mēs gribam palikt latvieši."

Un tomēr — atbilde mums nav visai tālu jāmeklē.

Tā mums ir jāatrod mūsos pašos, jo šodien, kad 18. novembŗa Latvija ir varmācīgi iznīcināta, ceļš uz šo Latviju — ir ceļš — uz latvieti pašu.

Tiem, kas vēl šodien grib dzīvot šai Latvijai; tiem, kas, sirdsapziņas brīdināti, negrib aizmirst un noliegt savu pagātni un pagātnes mantojumu, tiem Latvijai dzīvot nozīmē Latvijai ticēt, ticēt tās augšāmcelšanās dienai, ticēt tās brīvības saules ēkstam jauna rīta spožumā.

Bet apustuļa Pāvila vārdiem runājot — šai ticībai nav jābūt pamatotai cilvēku gudrībā. Tai ir jāsakņojas Dieva spēkā. Cilvēkos mēs jau neskaitāmas reizes esam pievīlušies, jo valstsvīriem, ko uzlūkojam par saviem draugiem un labvēļiem, laikam gan nav vēlēšanās mūsu dēļ sūtīt cīņā savus karavīrus.

Mūsu ticībai ir jābūt pamatotai Dieva spēkā! Tad mūsu dvēsele kā svešuma sēru vītolos pakārta koklе saglabās, gadiem aizejot, dzimtenes dziesmu... Ticība dos spēku mums un mājās palicējiem. Ticība Dieva taisnībai palīdzēs mums nesamulst šai lielā pārvērtību laikmetā, kad imperija zaudē savu varenību, kad uzvaru pie diplomātu zaļā galda un cīņas laukā parasti vienmēr panāk viltīgākais un varmācīgākais. **Jā — tikai ticība mūs izvedīs cauri laikmeta mijām un pārbaudījumiem.**

„Daudz vētru mums ir pāri gājis...
Un — ja vēl daudz mums viņu būs,
Dievs aicinās, kā aicinājis, arvienu atkal saulē mūs..."

Komūnisti apcietināja jaunekli, kas bija rakstījis šos vārdus. Viņu spīdzināja čekas moku kambaŗos bet viņa gars ticības spēkā palika nesalauzts. Un uz viņa cietuma kameras sienas, ar kādu asu priekšmetu ieskrāpētus vēlāk atrada viņa rakstītos vārdus: „Latvija būs."

Dzejnieks Leonīds Breikšs zināja, ka gadiem aizejot, nebūs, varbūt, vairs mūsu. Bet — Latvija būs. Nebūs, varbūt, vairs tās paaudzes, kas redzēja 18. novembŗa saules lēktu — nebūs vairs to vīru un jaunekļu — kas, nāvi nicinot — sekoja 18. novembŗa Latvijas reiz ložu un granātu saplosītam karogam, bet pati Latvija būs. Latvija dzīvos, jo brīvība mūsu tautai ir Dieva nolikums. Latvija dzīvos, jo nav varas pasaulē, kas pāris desmit gados spētu iznīcināt tautu, kas gadu simteņiem ilgi spītējusi visām vētrām un negaisiem.

Latvija būs... Tā lai ir mūsu 18. novembŗa ticība. Un tā lai ir mūsu cerība tagad, kad svešā zemē gribam vēl dziedāt savas dzimtenes dziesmu.

Tad nu vēl paliek ticība, cerība un mīlestība — šīs trīs. Bet tā lielākā no tām ir mīlestība."

„Tā lielākā no tām ir mīlestība." Vai šos pašus vārdus mēs nevaram attiecināt arī uz sevi, domājot par dzimteni?

Mēs varam ticēt, ka Latvija būs, mēs varam cerēt un gaidīt, ka 18. novembŗa Latvija reiz celsies augšā un nokratīs savas verdzības važas, bet garīgi mēs paši varam Latvijai vairs arī nepiederēt; garā mēs varam būt no Latvijas jau šķirušies, ja mūsu sirdīs izdzisusi tā dīvainā ar prātu neizskaidrojamā un neaptveramā vara, kuŗas vārds ir tēvzemes mīlestība.

Nāk prātā vārdi, ko ķeniņienes Elizabetes laikā teicis sērs Valters Relijs, ko nepatiesi apvainoja nodevībā pret savu valsti un karālieni: „Kungs, — jūs varat pazaudēt savu galvu", viņa draugi to brīdinājuši. „Man ir vienalga, kur atrodas mana galva," krietnais anglu patriots atbildējis: „jo es zinu, ka mana sirds atrodas īstā vietā..."

Ja arī mūsu sirds atradīsies īstā vietā, ja mūsu sirdī nebūs izdzisusi tēvzemes mīlestība, tad garīgi mēs vienmēr piederēsim savai 18. novembŗa Latvijai; mēs vienmēr atradīsim ceļu uz to atpakaļ, lai cik tālu mēs būtu aizgājuši.

Jo — mīlestība pārvar visus šķēršļus. Pāri jūrām un kalniem, pāri trejdeviņu zemju robežām tā ved mūs atpakaļ uz turieni, kur ir dzimtene un tēva nams.

Mūsu sirdij kā svešuma sēru vītolos pakārtai koklei, mīlestība liek dziedāt dzimtenes dziesmu...

Māte Latvija mūs visus iecēla saulītē... Un šodien kā bāri svešumā mēs visi lūdzamies: „Tec, saulīte, pagaid, mani... ko es tevim pasacīš": Aiznes manai māmuliņai... Simtu labu vakariņ!"

Mēs Tevi sveicinām, māte Latvija! Ticības, cerības un mīlestības spēkā mēs zinām: Tava saule jaunā rītā atkal spoži mirdzēs pie debesīm.

Mācītājs Arnolds Lūsis

SVĒTRĪTA PĀRDOMĀM

DZIMTENES DZIESMA

18. NOVEMBRĪ

Mācītājs Arnolds Lūsis

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

KOEKSISTENCES PIEMĒRS, KAS APMELO LATVIJU

Koeksistences morāle ir — kas atļauts amerikāņiem, tas atļauts arī boļševikiem, bet kas atļauts boļševikiem, tas nav atauts amerikāņiem.

Boļševikiem ne tikai atļauts ievest un izvest savus laikrakstus ASV, bet viņiem pat atļauts no amerikāņu bibliotēkām netraucēti sludināt komūnismu, slavināt padomju valsts iekārtu un paust melus par kādreiz brīvām un tiesiskām valstīm.

Tā, piem., Bruklainas (Mass.) pilsētas bibliotēkā var brīvi lasīt vismaz desmit dažādus sējumus, kas slavē Padomju Savienības iekārtu, sasniegumus, miermīlību un ideālismu. Bet šajos sējumos, no kuriem daži īpaši rakstīti un veltīti amerikāņu jaunatnei, var lasīt vislielākos melus par Latviju un pārējām Baltijas valstīm. Tur komūnistu okupētā un verdzinātā Latvija ir pārtaisīta par laimīgu un plaukstošu padomju republiku, kas izkļuvusi no „fašistiskās" Latvijas verdzības un nabadzības, un tam līdzīgās nejēdzības.

Bibliotēkāra atzīmes grāmatā rāda, ka šādas grāmatas ir lasītas. Kad par to tika aizrādīts bibliotēkas vadībai un lūgts šādas komūnistu propagandas un melu grāmatas izņemt no bibliotēkas, tad atbilde bija: Mūsu bibliotēka atrodas brīvības zemē. Ja komūnistu grāmatās ir apmelota Latvija, tad lūdzu izmantojiet šīs zemes brīvību un dodiet bibliotēkai grāmatas, kas atspēko komūnistu melus un pauž patiesību par Latviju, vai citu kādu zemi. Kādēļ jūs to nedarāt?

Jā, cīņa par Latvijas atbrīvošanu ir izcināma daudzās frontēs. Kas to izplānos, iedvesmos un vadīs? Latviešu globālās apvienības vēl nav, bet to plāno laist pasaulē darbībai nespējīgu, kroplu.

Saturns

SAVIENOTĀS VALSTĪS

VAŠINGTONA, D.C.

● ALA's sekretariātā ir dabūjams skolotāju un vecāku žurnāls Trimdas Skola Nr. Nr. 4. un 5. Num. ar piesūtīšanu maksā 75 c. Pieprasīt, rakstot uz Apvienības adresi: American Latvian Association, 1727 Kenyon St., N.W., Washington 10, D. C.

ČIKĀGĀ

● Čikāgas latviešu organizāciju apvienības rīkotajā Latvijas valsts proklamēšanas atceres aktā - koncertā 12. novembrī bija pulcējušies ap 1200 tautiešu no Čikāgas un apkārtnes.

Sarīkojumu ievadīja māc. O. Gulbja svētruna, sekoja ČLOA prāža A. Būmaņa uzruna, ASV himna tenora Valdemāra Salnas izpildījumā, un Latvijas himna.

Akta runā „Diplomātiskā cīņa par Latvijas neatkarību" vēsturnieks Ed. Andersons sniedza interesantus vēsturiskus faktus par cīņām, kādas vajadzēja izcīnīt mūsu diplomātiem, līdz Latvija tika atzīta par brīvu un neatkarīgu valsti, un, līdztekus, par ieroču cīņām, ko vajadzēja izcīnīt mūsu karavīriem. Referenta atzinums bija tāds: ja nebūtu bijis varonīgo karotāju, kam nebija žēl upurēt savas dzīvības, tad mums nebūtu arī bijis brīvas Latvijas valsts. Referents arī attēloja raksturīgākos momentus mūsu diplomātu sarunu gaitā ar rietumvalstu diplomātiem Londonā un Parīzē.

Mūsu diplomātiem vajadzējis daudz veikļības, lai kātrā situācijā atrastu vispiemērotāko motīvu. Tā, piem., Z. Meierovica deklarācija, kas bijusi bazēta uz tautu pašnoteikšanās tiesībām, vairs neesot atradusi atbalsi rietumu valstsvīros, tad J. Čakste iesniedzis deklarāciju par barjēras politikas izveidošanu Baltijas telpā, kas uzklausīta, un lai gan par Latvijas neatkarību rietumnieki neesot gribējuši runāt, tomēr atļāvuši organizēt nacionālo armiju un to arī atbalstījuši ar ieročiem, pārtiku utt. (Hūvera palīdzības akcija), kā arī snieguši tiešu ieroču atbalstu (angļu flote Baltijas jūrā, ģen. Berts).

„Cīņa par mūsu valsts brīvību tagad notiek tikai diplomātiskā frontē — referāta noslēgumā teica vēsturnieks E. Andersons — bet cīņas spēļi mēs būsim tikai tik ilgi, cik ilgi mūsos dzīva būs Latvijas brīvības ideja. Un priekšnoteikums ir — mūsu nacionālās kultūras saglabāšana. Kad mums vairs neiznāks latviešu laikraksti, kad nebūs vairs latviešu teātru un neskanēs vairs latviešu dziesmas, tad cīņu būsim pazaudējuši."

Koncerta daļā dziedāja Ciānas draudzes koris dir. E. Strautmaņa vadībā, tenors Valdemārs Salna, un baritons Jānis Kļaviņš, gan solo, gan duetus. Noslēgumā dziedāja vīru koris Daugavieši diriģenta Vladislava Vištelja vadībā, kā solistam piedaloties V. Salnam. **S.**

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Veco latviešu strēlnieku kopa Grand Rapidos sagādājusi galvojumu ģenerālim Oskaram Dankeram ar ģimeni, kuŗš pašreiz dzīvo Memingenas nometnē Vācijā un nodomājis izceļot uz ASV.

● Par sava nama turētāju šinīs dienās kļuvis agr. J. Brūns. Viņš iepircis māju pilsētas dienvidu daļā.

● Svētdien, 6. novembrī, Immanuela baznīcas sanāksmju telpās pēc dievkalpojuma notika Grand Rapidu latviešu skolas vecāku pilnsapulce, kuŗu vadīja A. Vītands, bet protokolēja E. Lapiņš. Pārskatu par skolas līdzšinējo darbu sniedza pārzinis V. Lībants, bet padomes darbu raksturoja vecāku padomes priekšsēdis H. Ķerpe. Sapulce pieņēma pārskatus un turpmākā mācības gada budžeta projektu, kā arī ievēlēja vecāku padomi sekojošā sastāvā: H. Ķerpi, K. Tālbergu, J. Jansonu, E. Avotu, K. Puriņu, P. Ērinu un V. Graubi, bet revīzijas komisijā: Ed. Avotu, J. Brūni un P. Vaseru.

Vecāku padomes ricībā atrodas Zelta grāmata, kuŗā ikviens tautietis var ierakstīt savu ziedojumu latviešu skolas vajadzībām, izsakot arī savas vēlmes.

● Vietējā DV apvienība uzsākusi Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akciju. Ziedojumus var nosūtīt apvienības priekšsēdim J. Sprogim vai nodot kādam no valdes locekļiem.

● Grand Rapidu latviešu kolonijā tieši 18. novembrī notika arī Latvijas valsts dibināšanas atceres veltīti dievkalpojumi: Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzei Immanuela baznīcā plkst. 6 vakarā, bet Vienības draudzei pl. 7 vakarā pašu dievnamā, 60 Dennis ave, S. E.

● Šinīs dienās Saulstaru sanatorijā ārstēšanai tika ievietots Centrālās vidusskolas pēdējās klases audzēknis Ansis Ābele. Pēc izveseļašanās to visā drīzumā cer atstāt P. Mateuss, bet vēl daži mēneši tajā būs jēpavada K. Krūmiņam.

—O, es esmu tik nelaimīga, māmiņ. Adalberts nav bijis mājās visu nakti, un es pat nezinu, kur viņš pavadījis laiku.

—Nomierinies, bērns, iespējams, ka tu būtu vēl daudz nelaimīgāka, ja tu to zinātu.

Vai atkal slepeni atombumbu mēģinājumi

Norvēģijā un Zviedrijā pēdējās nedēļas laikā novērota pastiprināta radioaktīvitāte. Norvēģijas Aizsardzības ministrijas direktors Fr. Mollers domā, ka tam par iemeslu ir krievu atombumbu mēģinājumi. Līdz šim krievi ūdeņraža bumbas izmēģināja tikai virs cietzemes, bet droši vien tādi mēģinājumi paredzēti arī virs un zem ūdens. Radioaktīvitāte esot gan stipri zem bīstamības robežas un cilvēkus, stādu vai dzīvnieku pasauli neapdraudot.

CEĻA VĀRDI

Būsim pašapzinīgi un lepni par to, ko tagad darām, bet skatīsimies arī atpakaļ uz to, kas darīts pagātnē, jo tikai tā mēs krāsim spēkus nākotnei un liksim pamatus mūsu nākotnes darbam.

Kārlis Ulmanis

*

Katrs no mums top svērts un vērtēts nevis pēc tā, ko viņš apsolās darīt, bet gan pēc tā, ko viņš patiesi izdara.

Kārlis Ulmanis

*

Liela personība vislabāk un vispilnīgāk var izteikties tikai savā tautā.

Prof. A. Tentelis

LU STUDENTU VIENĪBAI AUSTRUMS 72 GADI

Neapšaubāmi, mēs pašlaik pārdzīvojam smagu sabiedrisku krizi. Katrs no mums cenšas atbrīvoties no sabiedriskiem pienākumiem, mēs visi kļūstam vienaldzīgāki ar katru dienu.

Šajā drūmajā krizes laikmetā ir sevišķi iepriecinoši novērot, ka krizes iemidzinošā pasīvitāte tomēr nav paspējusi skart visu latviešu sabiedrību. Ir vēl, kaut arī skaitliski mazas, grupas, kuŗas vēl vērojama pašiniciātīva, spraiga aktīvitāte un tieksme sniegt palīdzīgu roku citiem.

Pagājušā vasarā Sidrabenē bija iespējams klusībā novērot studentu vienības Austrums dzīvi.

Pati studentu doma: nākot no tautas, dot tautai katru gadu kaut ko paliekamu — ir ļoti augsti cenjama. Kā vēlāk noskaidrojās, Sidrabenē uzcelto kāpņu vārtu un vitrīnas idejas autors un projekta galvenie īstenotāji pieder pie Austruma saimes.

Pēc darba svētkiem, apskatot austrumiešu pašu uzcelto vasaras ēku Sidrabenē, nosauktu par „Austrumkalniem", jāapbrīno ne tikai centība, bet arī pati ideja — celt māju tik grūti pieejamā vietā, stāva kalna galotnē. Tā sniedz saviem cēlējiem netraucētu atpūtu kupla ozola ēnā prom no trokšņa un drūzmas.

Rudenī, Pļaujas svētkos, biju nepamanīts liecinieks, ka atbraukušie austrumieši pirms svētkiem čakli ķērās pie elektriskās installācijas ievilkšanas Austrumkalnos. Darbs, pavadīts ar humora pilnām piezīmēm, ritēja strauji, un tikai tad, kad tas bija padarīts, visi sēdās pie pilna galda. Viena otra labi skanoša dziesma noliģoja rudenīgajā gaisā, bet par godu austrumiešiem jāatzīstas, ka no Austrumkalna skanējušās dziesmas nav traucējušas pārējos Sidrabenes iedzīvotājus.

Lai atbalstītu grūtībās nonākušos austrumiešus un viņu ģimenes locekļus, pie Austruma pastāv Pašpalīdzības fonds, lai atbalstītu studējošo jaunatni, Kanadas Austruma kopa ir nodibinājusi Stipendiju fondu prez. Jāņa Čakstes vārdā.

Austrums ir viena no vecākajām latviešu studentu organizācijām, kas nesen klusībā atzīmēja savus 72. pastāvēšanas svētkus. Austrums var lepoties, ka no viņa rindām ir nākuši abi pirmie Latvijas valsts prezidenti, daudzi mūsu brīvvalsts ministri, izcili universitātes mācības spēki, juristi utt.

Jā, Ausruma biedri, nākuši no tautas, un Austrums devis savai tautai daudz izcilu vīru.

V. G.

HARVEY KEITH REALTOR

138 Eglinton Ave., East, Toronto

HU1-3346

Piedāvā ar sekojošām iemaksām:

$2.500.00 Davisville — 6 istabu moderna ķieģeļu māja, plaša moderna virtuve ar iebūvētu mazgājamo mašīnu, eļļas apkure, garāža.

$2.500.00 Parkdale — 9 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, 3 modernas virtuves, ļoti labas cietkoka grīdas, istabas tikko krāsotas. Māju iespējams pārņemt īpašumā 2 nedēļu laikā. Gadījuma pirkums.

$3.400.00 Millwood — 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, ultra moderna virtuve, ūdens-eļļas apkure, garāža. Prasītā cena $14.500. Izdevīgs pirkums. Ieteicu šo nenokavēt.

$4.000.00 Castlefield — Yonge — 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, mod. virtuve, labas cietkoka grīdas, ūdens-eļļas apkure. Privāts iebraucamais ceļš, garāža.

$6.000.00 Mount Pleasant — Hillsdale, 6 istabu atsevišķa jauna ķieģeļu māja, ļoti moderna, liela virtuve, 2 mod. vannas istabas, viesību telpa ar kamīnu, garāža.

$8.000.00 Eglinton — Oakwood, 3 apartamentu jauna atsevišķa ķieģeļu māja, modernas virtuves un vannas istabas, ūdens-eļļas apkure, garāžas. Šis īpašums atmaksā sevi, dodot īpašniekam brīvu 5 istabu modernu dzīvokli.

Sagādājam arī 5-5.5% obligācijas jaunbūvēm.

L. VĒVERIS, mājā RO 9-5049

Aizdevumu sagāde iemaksām par 3 proc. gadā

Nesaistoša informācija par visiem mūsu sludinājumiem lielajos dienas laikrakstos

VĒLĒŠANAS ANGLIJĀ . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

nas Avīzē, kas uzkrītošā vienprātībā vērsās pret partijām, droši vien maksāja zemsaviešiem diezgan daudz balsu. Otrs LA redaktors un Zemnieku savienības kandidāts Aigars gan pūlējās tikpat neganti atbildēt, bet radītais iespaids nebija tik viegli likvidējams. Vispārīgi jāsaka, ka šejienes zemsavieši ar sekmēm mēģinājuši tikt vaļā no partijām bieži adresētā pārmetuma, ka tās meklē privilēģijas un baidās no trimdas pārstāvību demokratiskām vēlēšanām. Viņi turklāt aizrāda, ka bez trim augšā minētiem jaunievēlēto LNPL locekļu vidū ir vēl vairāki citi ZS biedri, kas reizē bijuši DV, vai citu organizāciju kandidāti. Pavisam kopā viņu skaits tuvojoties desmit.

Labi kopā turējušies Londonas, Korbijas un Mančesteras koru diriģenti — A. Jērums, R. Zuika un A. Pommers. Viņi ar savu koru palīdzību ne tikai viens otru uzstādīja par kandidātiem, bet bija labi noorganizējuši arī viens otra izcelšanu vēlēšanās. Par viņu sekmēm daudzi ir apmierināti, jo vēlas aktīvāku kultūras lietu vadību. Savā laikā LNPL kultūras nozari vadīja Jērums, bet tad viņa vietā nāca prāv. Savickis. Zināma neapmierinātība koru diedātājos bija par to, ka šogad pirmoreiz kopš 1949. gada Anglijā dziesmu svētku nebija. Nav izslēgts, ka par kultūras lietu vadītāju atkal nāks Jērums.

Beidzot jāmēģina rast izskaidrojumu, kāpēc tik ļoti samazinājies balsotāju skaits. Protams, pirmā kārtā jāmin vispārējais intereses atslābums par latviešu sabiedriskām lietām, kas manāms ikvienā emigrācijas zemē. Vēlēšanu organizētāji turklāt min dažu vēlēšanu apakškomisiju ārkārtīgo pasīvitāti. Jo sevišķi tas sakāms par dažiem lielajiem latviešu centriem. Tā Līdsā nobalsojuši tikai 17, kaut gan latviešu skaits sniedzas vairākos simtos. Pašā lielākā latviešu centrā pēc Londonas — Bradfordā balsis nodevuši tikai 68, bet Notingēmā — 28!

Nebūtu lieki atzīmēt, ka zināma vaina meklējama arī LNPL pašā. Tā vēl šī gada jūlijā ar lielu balsu vairākumu (ar 13 balsīm, 4 atturoties) piekrita viedoklim, ka Brīvās pasaules latviešu apvienības vadība var būt tikai Latvijas pavalstnieki. Tikai divus mēnešus vēlāk apspriedēs ar ALAs prdi prof. P. Lejiņu LNPL prezidijs no šīs klauzulas bez liekas domāšanas atteicās. Tik liela nekonsekvence nespēja vairot LNPL popularitāti.

Novēlēsim jaunajai LNPL vislabākās sekmes un vairāk laimes nekā iepriekšējai. V.

ST. KATARĪNAS DV NODAĻAS 5 DARBA GADU SVĒTKOS

12. novembrī St. Katarīnas Daugavas Vanagu nodaļas biedri un viesi pulcējās nodaļas 5 gadu ražīgā darba svētkos. Attēlā — no lajai gatavoto dāmu komitejas karogu iesvēta māc. A. Voitkus. Karogu tura nod. valdes loc. J. Gulbis. (Svētku atreferējums u.c. attēli nāk. n-rā). Foto J. Līgers

VĀCISKĀ SĀRA

23. oktobrī notikušajām vēlēšanām Sārā pasaules prese veltījusi sevišķi daudz komentāru. Daudzas lapas šo vēlēšanu iznākumu apzīmē par „nepatīkamu starpgadījumu pirms eiropiskām kāzām." Jo Sāras 1 miljona iedzīvotāju, no kuriem ap 665.000 bija balsstiesīgu, ar pārliecinošu 2/3 vairākumu noraidīja Bonnas un Parīzes norunu par Sāras „eiropizēšanu." Neļīdzēja arī īsi pirms vēlēšanām publicētais franču drauds: „Sāras statūta noraidīšanas gadījumā Sāra paliks kā līdz šim zem franču pārraudzības, un turpmāka runāšana par Sāras jautājuma kārtošanu nenotiks."

Franču drauds bija blefs. Par Sāru runās kā franči, tā vācieši, Sāras jautājums ir jānokārto. Ka Sāra šinīs laikos vairs nevar būt kādas valsts kolonija, tas jau ir skaidrs. Ka tā nav Maroka, Alžīra vai Tunisija, to Francijai vajadzēja zināt jau tad, kad radās doma par tās iesaistīšanu savas ietekmes sfairā. Un — nedrīkst piemirst taču pašu galveno: Sāras iedzīvotājus — tie turpat vai visus 100 proc. ir vācieši...

Līdzšinējais Sāras ministru prezidents atkāpies, amata pagaidu pildītājs izraudzīts, decembrī notiks jaunas parlamenta vēlēšanas, jau šodien paredzams, ka vāciski orientētās politiskās partijas gūs lielu pārsvaru, Sārā atjaunotas visas demokratiskās brīvības. Tāda ir situācija Sārā pēc 23. oktobra.

Viena otra skarba replika, kas Rietumvācijā bija dzirdama pēc vēlēšanu rezultāta paziņošanas, norimuši. Netiek vairs runāts par „naciķu siena pļauju, Hitlera pulku maršēšanu Sārbrikenā" utt. Ļaudis nomierinājušies, lai pēc lielvalstu ārlietu ministru neveiksmīgām sarunām Ženēvā, pievērstos Sāras jautājuma kārtošanai Francijas un Vācijas starpā. Gluži kā pirms gadiem, tikai ar to starpību, ka šoreiz tām būs jānotiek respektējot vietējo iedzīvotāju gribu. Mks.

Jānis Silkāns aizsaulē

Ir daudz cilvēku, par kuriem reti kad raksta prese, reti min to vārdus atklātībā, bet tas nav pierādījums, ka šie cilvēki dzīvē nebūtu daudz veikuši un atstājuši paliekamas vērtības nākamām paaudzēm. Pie šādiem klusiem darītājiem ir jāpieskaita Jānis Silkāns. Viņš ir dzimis 1899. gada 7. jūlijā Mērdzenes pagastā lauksaimnieka ģimenē.

Pamatizglītību ieguvis Mērdzenes pamatskolā. Pēc tās beigšanas Jānis Silkāns iestājas Ludzas pilsētas skolā, kas tanī laikā bija viena no augstākām mācības iestādēm visā apriņķī. Šo skolu Jānis Silkāns beidz kā viens no labākiem skolniekiem un tad dodas uz Pēterpili papildināt izglītību. Pēc atgriešanās dzimtenē Jānis Silkāns uzsāka skolotāja darbu, kas tanī laikā prasīja lielu pašuzupurēšanos. Analfabētu skaits bija ļoti liels, jo Krievijā ne reti viena pamatskola apkalpoja 10.000 iedzīvotāju, un skolā nebija vairāk par divi skolotājiem. Stājoties darbā, vajadzēja audzināt visu tautu, radīt nacionālo apziņu, un tikai tas varēja šo darbu veikt sekmīgi, kas nežēloja pūles. Un tāds bija Jānis Silkāns. Dienā viņš mācīja klasē bērnus, vakaros rīkoja kursus pieaugušiem, kur mācīja latviešu valodu, vēsturi, pārrunāja dažādus jautājumus. Brīvajā laikā viņš organizēja teātra izrādes ar latvisku programmu, bieži pats būdams par režisoru, aktieri, dekoratoru un grimētāju. Skolotāja darbu viņš uzsāka savā dzimtajā Mērdzenes pagastā 1919. gadā un turpināja to līdz 1944. gada vasarai, kad bija spiests atstāt dzimteni. Strādājis arī viarākās Ludzas apriņķa skolās. Bijis arī Ludzas Jauktu tautību pamatskolas pārzinis. Bez skolotāja darba viņš kā valdes loceklis aktīvi piedalījies Ludzas kultūras biedrības aizsargu darbā, bijis Zvirgzdienas mazpulka vadītājs. Viņš nodarbojies arī ar rakstniecību, rakstīdams izloksnē, ir izdevis arī izloksnē sarakstītus dzejoļu krājumus, un nesen Vācijā izdotas viņa fābulas. Viņam iznākuši trīs dzeju krājumi: Tev, Iznīcībai (1925) un Laika atbalsis (1932) u. c. Viņš bijis arī skolotāju arodbiedrības pārstāvis Ludzas apriņķī. Trimdas laiku pavadīja Austrijā, strādājis par skolotāju latviešu nometnes skolā. 1947. gadā ieradies Kanadā, līguma laiku strādājis pie Haidro, tad pārcēlies uz Hamiltonu, kur dzīvoja līdz savai nāvei, 1955. gada 7. novembrī, apbedīts 10. novembrī Holy Sepulchre kapsētā, kur garīgo aktu izpildīja mācītāji Dr. B. Kokins un Dr. Tadarauskas. Pēdējos sveicienus no Katoļu kopas nodeva tās pārstāvis B. Stabausis, bet no Latgolas Bolss redakcijas V. Bojārs. Pēc nelaiķa sēro dzīves biedre un 12 gadus vecais dēls Juris.

LAIKS PRASA KLUSOS VAROŅUS

(Pārnesums no 1. lpp.)

to kādreiz vēl ieraudzīt. Mēs mēģinām sevi iedrošināt un sev iestāstīt, ka kādreiz arī citas tautas senatnē bijušas aizvestas trimdā un tomēr saglabājušas savu nacionālo garu un tautisko apziņu, bet tai pašā laikā sajūtam, ka šie vārdi skan kā pašapmānīšanās un ka pat runātāji paši tiem vairs lāgā netic.

Varbūt vēl iedarbīgāks līdzeklis mūsu nacionālās apziņas graušanai ir mūsu pieaugošā materiālā labklājība. Tā liek mums garīgi iesūnot. Ne dzīves ērtības kā tādas ir ļaunas, bet tas, ka tās mūs padara apmierinātus ar to stāvokli, kādā mēs atrodamies. Paēdušais un omulīgais nav cīnītājs. Teorētiski viņš, varbūt, atzīs, ka pašreizējais stāvoklis nav labs un ka kaut kas jādara tā grozīšanai, bet pats viņš vēlēsies tikai vienu — lai viņu laiž mierā.

Un tad ir labi zināt, ka ir daudz, pat ļoti daudz to kluso varoņu, kas ar ticību un spēku cīnās par to, lai latviskais dzīvotu un pastāvētu ne tikai kā sausa teorija, kā nodaļa vēstures grāmatā, bet kā reāla dzīva tauta, kā silts, dzīvs ķermenis pasaules tautu saimē.

Par varonību parasti sauc lielus, varenus darbus, ko veic neikdienišķi cilvēki. Pašreizējie apstākļi ir izaudzējuši jaunu varoņu grupu — klusos, rāmos darba darītājus, kas zina savu ceļu un kas zina, ka tieši no šķietami necilā, neredzamā un nedzirdāmā veikuma atkarīga mūsu dzīvība kā nācijai.

Tā ir varonība, ja pretēji tradicionālajam iezemiešu ieskatam, vēl ir vecāki, kas saviem bērniem māca latviski, un kas nebaidīdamies zaudēt popularitāti savu bērnu acīs, tos sūta mūsu sestdienas vai svētdienas skolās. Un — paldies Dievam — šādu kluso varoņu nav mazums.

Viņu cīņas un upuru rezultāti tiek gandarīti tais lielajos pacilātajos brīžos, kad mūsu jaunā audze mūsu karogu priekšā zvēr uzticību tai zemei, kas audzinājusi viņu tēvus un mātes; tais reizēs, kad mēs dzirdam mūsu bērnus dziedam latviešu dziesmas, runājam latviešu valodu, interesējamies par mūsu mākslu, literatūru, senatni.

Ja mums šāda jaunatne ir, tad tas ir kluso varoņu nopelns.

Bet tai pašā laikā mūs sasniedz ziņas par tiem varoņiem, kas dienu dienā spiesti cīnīties ne tikai par to, lai saglabātu savu valodu, bet kam jābūt modriem par savu kailo dzīvību vispāri. Kā Latvijā, tā izsūtījumā Krievijā dzīvojošie latvieši šodien izcīna cīņu, kādai nav piemēra pasaules vēsturē, jo okupants grib mūsu tautu ne tikai pārtautot, bet arī pārveidot tās domāšanu, garu mentālitāti, dzīves un pasaules uzskatu. Ar vienu vārdu: atstājot miesu dzīvu, nogalināt veco un tā vietā radīt citu cilvēku pēc sava veida un līdzības.

No mūsu dzimtenē un Krievijā nīkstošo brāļu un māsu cīņas drosmes un varonības atkarājas, vai Latvijas atbrīvošanas brīdī tur vēl būs vai nebūs latviešu tauta, jeb vai tās vietā tur dzīvos bezkrāsains pūlis bez pagātnes un tamlīdz arī bez nākotnes; masa, kuras vienīgā interese ir piepildīt vēderu, nevienam nedurties acīs ar savu eksistenci, jo tas varētu būt bīstami, un pabēgt no vagara kājām, lai tā pīckas cirtiens neaizķer pašu muguru.

Mēs zinām šīs cīņas nozīmi un smagumu. Retais no tiem tur mājās nav pelnījis goda zīmi par varonību, izturību, uzupurēšanos. Mēs zinām, ka, salīdzinot ar viņiem, tas, ko mēs darām un ko no mums prasa ir tikai sīkums — un tomēr, ja mums būtu jādod noteikta atbilde, būtu grūti pateikt, kurš mēs kuram šodien esam svarīgāki: mēs tiem tur mājās vai viņi mums. . .

Viņi mums ir atgādinājums un brīdinājums, kad mēs savā stājā taisāmies pagurt, — bet arī mēs viņiem esam balsts — jo viņi tic, ka mēs nepagurstam, bet cīnāmies, ka mēs nesnaužam, bet strādājam un izmantojam laiku.

Aizledami gadi ir paņēmuši līdz ticību, ka Latvijas atbrīvošana varētu notikt rīt vai parīt.

Bet viņi mums ir kaut ko arī devuši. Viņi mums mācījuši kādu cīņā bezgala svarīgu lietu: pacietību. Viņi mums mācījuši atziņu, ka ne skaļumā un bravūrā ir varonība, bet klusā mierīgā pacietīgā darbā un cīņā.

Viņi mums mācījuši saprast, ka lielas vērtības nav iegūstamas par velti, bet ka to iegūšanai jābūt gatavam atsacīties un upurēt.

Un par visām lietām — tie nav spējuši nokaut mūsu ilgas un mūsu mīlestību; tie nav spējuši apklusināt to balsi, kas — rīts, vai vakars, diena vai nakts — mūsu sirdīs sauc pēc Latvijas. . . . . .

JUVELIERA UN PULKSTEŅU LABOŠANAS VEIKALS

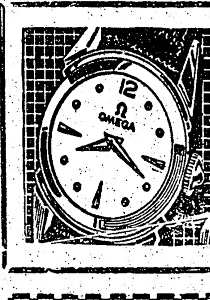

Bagātīga visu firmu pulksteņu izvēle ● Dabūjami Šveices un citi Eiropas firmu labākie pulksteņi — dāmām un kungiem. ● Par darbu garantējam un dodam latviešiem 10% atlaidi

702 QUEEN ST. W. TORONTO, ONT., EM 4-7783

PACIŅAS UZ AIZJŪRU

EURO-TRADE CO.

144 Argyle St., (pie Dovercourt Rd.),
Toronto, Ont., tel. LO 5105

PĀRSŪTA PACIŅAS UZ LATVIJU UN CITĀM BALTIJAS VALSTĪM.

Lūdzu pieprasiet mūsu cenrādi. Preču paraugi apskatāmi mūsu birojā. Paciņas saņēmējam muita nav jāmaksā, to var samaksāt te uz vietas. Visas paciņas ir apdrošinātas.

Atvērts no 9-5 vakarā no pirmdienas līdz sestdienai. Lūdz zvanīt iepriekš, ja gribat ierasties vakaros. Mūsu nodaļas Montreālā, Vankuverā un Kalgarijā

Jānis Sārma

Negantnieks

ROMANS

33. turpinājums

Kergs, sabāzis rokas bikšu kabatās, staigāja pa istabu un izlikās aplūkojam mušu noraibinātos kvodlibetus, kas, nezin no kādiem laikiem atlikuši, turpināja rotāt istabas sienas. Ar šo savu izturēšanos viņš laikam centās rādīt abiem pārējiem krāsnešiem, ka ir no Krogzemja domām norobežojies.

Krogzemis bija sagatavojis skarbu atbildi pretiniekiem, un nebija paredzams, ar ko asā saruna nobeigtos, ja pats liktenis tai nelicis pēkšņi pārtrūkt: atskanēja, pasta puiša pūsta, miermīlīga raga meldija, kas aicināja ceļot, doties pretī nezināmiem notikumiem, kas solīja jaunus piedzīvojumus, varbūt arī priecīgus pārsteigumus. Saīgušās krāsnešu sejas kļuva gaišākas. Kad pie loga apstājās archaiska veida pastarati, kuŗus varbūt vēl bija skatījis ķeizars Aleksandrs I, ceļodams uz Rīgu, vai varbūt pat Katarīna Lielā, studenti norēķinājās ar krodzinieku un, kaut arī pavēsi, tomēr pieklājīgi atsveicinājās no Krogzemja, kurš negribīgi sniedza tiem roku.

— Du bist ja immer noch derselbe Hitzkopf, — Matss Kergs atvadīdamies sita Krogzemim plecā, — kriegst schon mal Kiel in die Kehle. . . —

Viņš ierāpās ratos, pasta puisis pavēcināja pātagu ar šāvienam līdzīgu plīkšķi, un rati aizdārdēja cauri pilsētai. Asā saruna Krogzemim bija pagaisinājusi parkā pārdzīvoto cildeno pagātnes skatījumu, un viņš gāja uz draudzes skolu kaut arī ne sarūgtināts, tad tomēr ar sevi nemierā. Viņš jutās viens, nesaprasts, un klusībā pielīdzināja sevi ceļiniekam, kas meklē ceļu biezoknī, kur koki un krūmi ik uz soļa stājas priekšā, aizsegdami debesis un neļaudami vērot ne aiz sevis atstātās, ne arī turpmāk ejamās gaitas.

Dzeltenajām lapām apbirušajā kājceliņā, kurš vijās gar Ruckas muižas parku, viņš sastapa Luīzes jaunkundzi, kas bija iznākusi pastaigā, pārliecināta, ka sastaps Krogzemi, kad tas pievakarē atgriezīsies. Mājās bija ar viņu grūti uzsākt sarunas, jo arvien gadījās kādi traucētāji blakus apstākļi, bet, ejot pa vientuļo celiņu, taču varēja domāt, ka nopietnais aumeistars kaut jel pieklājības pēc neatteiksies no kādiem vārdiem. Visai daudz to jau Luīze arī negribēja, jo viss nāk ar laiku. Galvenais arvien ir tas, ja ir jel kāds sākums. Viņa izlikās ļoti pārsteigta, kad pa gabaliņ ieraudzīja nākam pretī Krogzemi un, it kā apmulsusi, noslēpa ridikulā kādu grāmatu. Viņš to pamanīja.

— Jūs kaut ko lasījāt, Luīzes jaunkundze? —

— O! das ist... Ich liebe Jedichte!... Freilich, deitsch Jedichte! —

— Tas ir labi, ja jums patīk dzeja. —

— Ich liebe Heines Jedichte... —

Dzejas mīlestība Luīzei bija dzimusi uz ļoti reāliem pamatiem: kārtodama Krogzemja kambari, viņa bija pamanījusi uz galda lapiņas ar pantiem. Un to starpā bija arī kādi vācu valodā rakstīti. Tūliņ viņā atausa doma, ka Krogzemis var interesēties par meiteni, kura viņam līdzīgi mīl dzejas, kaut arī nav visai gudra...

XXI

Cerība, kas kavējas, grauž sirdi...
Zālamāna sakāmvārdi

Luīze patiesībā bija krietna meitene, un tāpēc nevar ļaunoties, ja viņa turējās pie domām, kuŗas bija mantojusi Cēsu meiteņu skolā un pie kurām turējās arī viņas draudzenes, kas dzīvoja Cēsīs un piederēja pie vislabākajām pilsoniskajām aprindām. Krogzemis tur, diemžēl, neiederējās, jo domāja un runāja tā, ka par viņu dažreiz varēja tikai nopūsties vai pakratīt galvu. Luīzes audžutēvs par to smīnēja, bet neko nopietni ļaunu neteica, kāpēc Luīzes apziņā radās druskū chaotisks mezglojums: kur īsti bija taisnība? Ja galvas kratītājiem, tad, protams, par Krogzemi nebūtu nemaz jādomā. Bet, no otras puses, vai cilvēks, kas kādai meitenei sāk jo dienas jo vairāk patikt, vispār var būt ļauns? Un vai tad viņas audžutēvs, kas taču bija gudrs cilvēks, varētu par ļaunu cilvēku tikai smīnēt? Bet ar pašu spriedumiem un domām ir tā: pirms tie nav sijāti citu cilvēku sietā, nespējam būt īsti pārliecināti, ka tas, ko domājam, ir tiešām labs. Tāpēc Luīze nodomāja, ka jāmeklē atbalsts pie draudzenēm, ar kurām bija sēdējusi kopā skolas solā. Tur viņa arī bija mantojusi paražu atklāt tām sirds lietas, gan, protams, tikai tās, kas vēl nebija uzskatāmas par pārāk nopietnām. Viņas rakstīja cita citai vēstules ar Ūlanda un pat Heines vārsmām, kuŗās kļuva tēlotas un atklātas tīri brīnišķīgas lietas un kuras nobeidzās ar daudziem sirsnīgiem skūpstiem. Īsti lielos maiguma uzplūdu brīžos viena otra no viņām vēstules beigās iezīmēja krustiņu, kas rādīja, ka taisni šai vietā novietota attiecīgā skūpstu proporcija. Draudzene tos tad tur varēja saņemt, kaut gan jau atdzisušā veidā.

Luīzes mīļākā biedrene un draudzene Līzchena viņai rakstīja visbiežāk. Pēdējā Līzchenas vēstulē bija smaržīgs mirtes zariņš, un tā skanēja tā:

Mana dārgā Luīzchen!!!

Ak, es esmu tik ļoti, ļoti priecīga, jo Ziemassvētkos manu brāli apciemos viņa draugs Fricis no Valmieras. Tu taču vēl atceries, Luīzchen, kā tev par viņu stāstīju un rādīju viņa bildīti, kur Fricis redzams ar livoņu krāsu lentu pār krūtīm. Viņa brūnajām cirtām un sārtajiem vaigiem tā brīnišķīgi labi piestāv! Katrā ziņā viņš arī tev jāredz, tāpēc es gaidīšu Tevi svētkos pie sevis. Un mamma domā, ka Fricis varētu pie mums palikt līdz Jaunam gadam. Tas būtu tik jauki, jo tad mēs katru vakaru varētu spēlēt Die blinde Kuh. Tā taču ir ļoti jauka rotaļa, jo tur jādod un pēc tam jāizpērk ķīlas, kas ir tik satraucoši, tāpēc ka nevar zināt, ar ko tā būs jāizpērk.

Bet raksti man vēl pirms svētkiem, Luīzchen, jo tu taču zini, cik esi man mīļa un cik ļoti es gaidu Tavas vēstules.

Tava Tev mūžīgi uzticīgā
Līzchena

Vēl tās pašas dienas vakarā, kad bija vēstuli saņēmusi, Luīze rakstīja atbildi:

Mana sirdsmīļā Līzchen!

Es tev pateicos par Tavām jaukajām rakstu rindiņām, kuŗas mani, kā tas arvien bijis, jo dziļi iepriecināja. Man gan nav Tev nekā sevišķi nopietna ko stāstīt, jo pēdējā laikā draudzes skolā nekas ievērības cienīgs nav noticis. Ak jā — tomēr! Fīrhūfa mācītājs bija pie mums revīzijā. Un, apsveicinādamies ar mani pie pusdienas galda, viņš teica:

— Bet mīļais bērns! Tavi vaidziņi man šķiet bālāki nekā rudenī. Vai tas varētu būt tāpēc, ka tu par maz staigā svaigā gaisā, vai arī?...— te mācītāja kungs man padraudēja ar pirkstu, kā viņš to mēdza darīt iesvētīšanas stundās, kad mēs viena otrai kaut ko čukstējām ausīs. Es gan nesapratu, kāpēc viņš to darīja arī tagad, tomēr man vaigos saskrēja karstums, un es jutu, ka nosarkstu. Varbūt tas bija tāpēc, ka turpat sēdēja Krogzemja kungs un varēja iedomāties, ka esmu izdarījusi ko aplamu. Tu taču, Līzchen, zini, cik jūtīga meitene es esmu un cik ļoti uztraucos, ja kāds par mani domā ko ļaunu!

Jā, ar mūsu aumeistaru mēs šad un tad pārmijam kādus vārdus, jo tas jau ir nepieklājīgi, ja nekā nerunā ar cilvēku, ar kuŗu ik dienas jāsatiekas. Krogzemja kungs, kā jau tev esmu rakstījusi, ir ļoti nopietns cilvēks, tāpēc vairāk runā ar audžutēvu nekā ar mani. Viņi runā reizām latviski, bet vairāk gan vāciski. Ar mani Krogzemja kungs cenšas runāt tikai latviski, tāpēc man viņam tāpat jāatbild, lai gan man tas lāgā nepatīk, jo latviski taču nav iespējams īsti labi pateikt ne to, ko domā, ne arī to, ko jūti. Protams, ka es to viņam arī nemaz negribu atklāt, jo viņš taču man ir gluži svešs cilvēks, kuŗam par mani nekas nav jāzina. Es arī par viņu nekad nedomāju, lai gan negribu liegt, ka tad, kad viņš, sagrumbojis pieri un mirkli padomājis, pasaka kaut ko ļoti nopietnu, man tas patīk. Tad viņš izskatās... es nezinu, kā lai Tev to pasaku. Viņš tad izskatās pēc tāda... Ak, man tad nāk prātā par viņu tik muļķīgas domas, ko man tiešām būtu kauns citiem stāstīt. Bet Tev jau es varu teikt visu, jo zinu, ka tu to nevienam citam neteiksi. Jā, man tad nāk prātā domas, sak, nezin, kas notiktu, ja es noglāstītu viņa matus, kas ir tik tumši un krūzaini, un skaisti kā viņa melnās acis. Tiešām, tu nevarēsi iedomāties, cik tās mirdzošas, ja viņš par kaut ko stāsta, kas viņu satrauc!.

Turpinājums sekos

JAUNAS LATVIEŠU SKAŅU PLATES

VĒRTĪGS IEGUVUMS LATVIEŠU MŪZIKĀ

Atskaņotāji: Reitera koris („Latvian Music" Stokholmā), Ludmila Sepe, Volfgangs Dārziņš (ALA's Kultūras Birojs Ņujorkā), dubultkvartets „Kalvis" (skaņu studija „Daina", Čikāgā).

Pēdējo mēnešu laikā latviešu mūzika trimdā kļuvusi krietnu tiesu bagātāka ar vērtīgām reprodukcijām koŗa dziesmas, solo dziesmas un instrumentālmūzikas repertuārā. Visas skaņu plates, kuŗas šeit apcerēšu, izgatavotas „augstas uzticamības" high fidelity) technikā, ilgspēlējoša 33⅓ vai 45 apgriezienu veidā, labā, neplīstošā materiālā. Salīdzinot tās ar agrākajām Latvijas laikā vai pirmos trimdas gados gatavotām, jāsaka, ka šie skaņu uzņēmumi, atskaņoti uz laba „high fidelity" aparāta ar nobalansētu augstāko un zemāko toņu kontroli, var panākt pilnīgu koncertzāles iespaidu, bez kāda veida samākslotas pieskaņas.

Kā pirmo vēlos pieminēt Reitera koŗa otrās serijas skaņu plati, kuŗā ieskaņotas trīs oriģināldziesmas un 4 tautas dziesmu apstrādājumi, kā arī mūsu nacionālā himna. Šī plate ir ne tikai labākais, ko reprodukcijas ceļā devis Reitera koris, bet neapšaubāmi arī labākā latviešu koŗa mūzikas skaņu plate vispār. Balsu sastāvs Reitera korim Stokholmā ievērojami izlīdzināts (cik trimdas apstākļos tas iespējams), bet sevišķs prieks man par noturīgajām, tembrāli saliedētām vīru balsīm. Arī sieviešu balsis pelna komplimentu. Slavējama T. Reitera meistarīgā interpretācija un arī dziesmu izvēle, jo lielākā daļa dziesmu nepieder pie tekošā koŗa dziesmu rutīnas repertuāra. Lielu iespaidu man atstāja dziļi ekspresīvā J. Graubiņa „Ezerzeme" ar H. Holmas un E. Zīvertes solo dziedājumiem, bet vislielāko mūzikālo attīstību koris, manuprāt, sasniedz E. Melngaiļa „Dziedāt māku, dancot māku", kuŗai dziedru koloŗītu piešķir E. Jaunvīksnas ļoti pievilcīgās vokalīzes un modulējumi. Iespaidīgākā dziesma šai klāstā ir J. Vītola „Beverīnas dziedonis", spilgtā iztēlē un vokālā gatavībā. Bagātīgu instrumentālu pavadījumu šai dziesmā sniedz Stokholmas simfoniskais orķestris, kas korim nāk talkā arī mūsu Tautas lūgšanas atskaņojumā.

J. Poruka „Pavasaŗa dziesma" ir izmeklēts, filigrāns darbs, kas Reitera koŗa atskaņojumā atplaukst krāšņi, kaut mazliet pārāk kompaktā lējumā. Arī pārējām dziesmām, A. Kalniņa „Udensrožu vainags", V. Ozoliņa „Man sajāja trīs tautiešī" un E. Melngaiļa „Cīruļa vedības" (ar patīkamu, kaut punktējumos pabrīvu E. Zīvertes solo) kvalitāšu ir gana, lai šo skaņu plati uzskatītu ne tikai par izcilu liecinājumu mūsu koŗu kultūras pastāvēšanā, bet arī par labu propagandas ieroci mūsu nacionālo centienu atbalstīšanai svešumā. Skaņu plati izdevis apgāds „Latvian Music" Stokholmā, un šī gaŗā koncerta cena ir $10,-, pirmās serijas abonentiem tikai $8,00

ALA's Kultūras birojs turpina savu svētīgo darbu latviešu mūzikas reproducēšanai trimdā un jaunizdevis 2. seriju, kuŗā ietelp 2 skaņu plates ar Ludmilas Sepes solo dziesmām un ar 1 Kultūras fonda godalgoto Volfganga Dārziņa klavieŗu sonātu „Fa toņu rindā", autora atskaņojumā. Ludmila Sepe ir viena no mūsu ieciešākām jaunās paaudzes dziedoņēm, un viņas popularitāti iezīmē spraiga mūzikalitāte, dzirkstīgs un detalizēts priekšnesums, apvienoti ar patīkamu balss materiālu, kas vispievilcīgāk skan vidējā un vidēji augstā reģistrī. Māksliniece izvairās no pārspīlējumiem, cenšas dot vokāli līdzenu, dabisku iztulkojumu, kas dažkārt arī nav pasargāts no zināmas vienveidības. Viņas atskaņojumā dzirdam J. Vītola harmonizētās tautas dziesmas „Ej, saulīte" un „Ai, zaļāi līdaciņa, kā arī V. Dārziņa „Aiz ezera augsti kalni" un „Ziedi, ziedi rudzu vārpa", no kuŗām labāko iespaidu interpretācijas bagātības ziņā atstāja pēdējās. Ziņģveidīgā „Es, meitiņa jauna, jauna" J. Kalniņa apstrādājumā imponēja ar nepiespiesti humoristisko priekšnesumu dažādo kupleju zīmējumā. J. Kalniņa dziesmas „Vienmēr kāda zvaigzne aust" un it sevišķi „Es nezinu" bija pārliecinošākās oriģināldziesmu klāstā, kamēr A. Kalniņa dziesmās „Uz māju ejot" un „Verdzenes dziesmā" kāds nieks vairāk izdomas drāmatiskā iztēlē, tumšāka toņa nokrāsā nebūtu nācis par labu. Kā piedeva platē dzirdama arī J. Mediņa populārā romance „Pieskaņa". Anatola Bērzkalna klavieŗpavadījumi veikli un piekļāvīgi.

Volfganga Dārziņa klaviersonāta, šķiet, parastos klausītājus vairāk nesamulsinās ar savu šķietamo kompleksitāti melodisko un ritmisko elementu koordinācijā, jo klausītājs — lajs tagad to varēs vairākkārtīgi pārspēlēt uz sava patafona un tuvāk atšifrēt, kā Volfgangs Dārziņš mēģina sasaistīt latviešu tautas mūzikas devumu ar tagadnes mūzikālās valodas izteiksmi un prasībām, pievienojot klāt savus īpatnējos un interesantos meklējumus ritma un akcentuācijas problēmu risināšanā formas koncepcijā. Šis nozīmīgais darbs autora atskaņojumā atplaukst tehniski reljefi un briljanti, izkoptas piesitiena skolas daudzkrāsainībā un dinamikā. Šo trīs 45 apgriezienu skaņu plašu serijas kopējā cena ir $4,80 vai $2,00 par katru atsevišķu plati.

Čikāgas latviešu skaņu studija „Daina" jau daudz veikusi latviešu skaņdarbu izplatīšanā skaņu platēs vai lentās, pūloties, lai ražojumi pilnam atbilstu šīsdienas technikas prasībām. Tā ar „Dainas" starpniecību, Toronto rosīgais vīru dubultkvartets „Kalvis" no jauna apciemos klausītājus, šoreiz ar divām 45 apgriezienu skaņu platēm, kuŗās uzņemtas kopā 8 dziesmas. Kaut „Kalvis" ir tikai maza kameransambļa vienība, tomēr daudzos momentos tas panāk tādu pašu iespaidīgumu un interpretācijas spriegumu kā lielie koŗi, nemaz nerunājot par līriskajām piano pasāžām, kur Kalvim acīmredzama priekšrocība toņa nokrāsas tembrēšanā, dinamisko zīmju elastīgākā izpildīšanā. Augšējās balsis savu vokālo dzidrumu demonstrēja Jāz. Mediņa t. dz. apstrādājumā „Ganiņš biju", kamēr izveidota elpas tehnika un nogludināts frazējums tika izcelti populāritātē augošā B. Skultes „Aijā". Brīnums, cik „Kalvja" vīri to var atļauties dziedāt lēni, noturīgi, nebaidoties no nolūzušām galotnēm, puspabeigtiem teikumiem, ar ko cīnās lielākā daļa trimdas koŗu. E. Dārziņa „Mirdzi kā zvaigzne" mirdz un aug, beigās tomēr nesasniedzot kulmināciju. Hermaņa aranžētā igauņu t. dz. Tuljaks vokāli ir rūpīgi izstrādāta, labā ritmiskā pulsācijā, tak iespaidu traucē tam negludā intonācija, ar kuŗu „Kalvis" parasti negrēko. J. Norvīļa „Balsis" un it sevišķi Jāz. Mediņa „Krāc jūrmalas priedes" valda viengabalainība un vēriens, tak visvairāk mani valdzināja bagātīgā nianšu spēle J. Vītola pērļēs „Mežezers" un „Nakts". Katras plates cena ir $2,00 un pēc vēlēšanās klausītāji var iegādāties arī mākslinieciski, tā tehniski izpildījumā, tādēļ vēlamas uzglabāšanai un atskaņošanai katrā latviskā mājā svešumā, kur vien mūsu mūzika vēl mīļa (un tādu, gribētos ticēt, būs daudz). Ziemassvētku laikam tuvojoties latviskās skaņu plates var būt tikpat skaista un iepriecinoša dāvana svētkos kā mūsu daiļliterātūras darbi vai mākslas izstrādājumi, tādēļ to izplatīšana latviskā vidē un sveštautiešos popularizēs mūs un mūsu mūziku, kā arī veicinās visus tos mākslinieku — izpildītājus, kas šo plašu sagatavošanai veltījuši tik daudz nesavtīga darba un kuŗiem pir mām kārtām šī apcerējuma noslēgumā pienākas sirsnīgākā pateicība.

Tālivaldis Ķeniņš.

Edvarts Tūters

LŪDZAS SIRDS . . .

(18. XI. 1955.)

Svešo darba dienu,
Melno trimdas nakti
Lūdzas sirds tik vienu:
— Taisnu vārdu saki,
Dievs, par tautu savu!

Skaidras rādi zintis,
Gaišas iededz zvaigznes;
Garām posta klintij
Lai redz laivu airēt . . .

Tu, kas ziedam laukā
Saules starus devis,
Negaisā un aukā —
Liec mums nākt pie Tevis!

Tiem, kas važās kalti
Pazemē vēl rokas,
Lejot sviedrū šaltis,
Sažūst bada mokās, —
Tiem, Kungs, stāvi klātu!

Noglaud cīnītājus,
Kas bez acu gaismas,
Atraitnes un bārus
Vadi ceļā taisnā.

Visu dzīvo sīrdīs
Aizdedz uguniskuru;
Darblem liec mūs tirdīt —
Atmest tukšu runu.

Vārgo šaubas kliedē,
Miegu projam raidi,
Dvēs'li spēkā briedē,
Sirdi sapņiem svaidi . . .

Ved, Dievs, domas tuvāk
Mūsu mātes zemei;
Lai to svētu turam,
Kā tā mūsos nemirst . . .
Latviju, Dievs, sargi!

...Es pārdošu savas asinis, Dr. Kupers. Valdis Skudra - Vilkacis Raķetē uz mēnesi 10. dec. Toronto

Jānis Veselis

JŪLIJS MADERNIEKS

ATMIŅAS NEKROLOGA VIETĀ

Laikos, kad Latvijas valsts tikko veidojās, kad mākslās šalca jauni vēji, ap 1920. gadu, ēdnīcā Sukubs, Rīgā, Mērķeļa ielā, pulcējās jaunie mākslinieki, pilni dedzības sagāzt aizkurtējušās atliekas, radīt jaunu, spirgtu dzīvīgu dalli. Šo jauno vidū, kas visi bija savos divdesmitajos gados, bija allaž redzams kāds vīrs, ko vairs nevarēja dēvēt par jaunu, kam savi piecdesmit gadi bija aiz muguras, bet kas debatēs par mākslu bija dažkārt dedzīgāks par jaunekļiem. Šis vīrs bija Jūlijs Madernieks, dzimis 27. februārī 1870 gadā. Jau viņa āriene bija īpatnēja. Viņš mēsāja cietu, stāvu apkaklīti ar atlokiem, īpatnēju kravati, ar dārgakmeņu saktu saspraustu. Reizēm viņam bija samta svārki mugurā, ielocīta, bet īpatnēji glīta lucene galvā. Tā nebija vēlēšanās apģērbā atšķirties, nedz celties ar pārspīlētu izsmalcinātību, tā piederēja pie Madernieka būtības, kā Jāzepam Vītolam viņa baltais mīkstais kaklauts. Madernieka bija savādi spožas acis, sevišķi, kad viņš iedegās sarunās par viņam mīļoto mākslu. Viņš nebija sastindzis uz sava laika paaudzes ieguvumiem, kā daži viņa laika biedri (Tilbergs), bet soloja kopā ar jauno meklējumiem. Šis gara jaunums darīja viņu tuvu man, kad biju ar viņu iepazinies tai pašā Sukubā, daudz brīžu nosēdot kopā tikamās pārrunās.

Lielu māksliniecisku saviļņojumu laikos, kādi bija divdesmitie gadi latviešu mākslā, neparastu ceļu lauzēji nerēķinās ar to, kas bijis agrāk. Viņi visi jūtas nepazītu zemju atklājēji, kā vēl nebijuša daiļuma radītāji, kā vadoņi, kas spēj vest neredzētos novados. Vecākiem daiļbniekiem atliek vai nu tikai paļauties šādiem mākslas pavasaŗa paliem, vai arī nostāties pret tiem un tikt aizskalotiem. Madernieks nejutās, laikam arī negribēja būt vadonis vai toņa devējs, taču viņa domas uzklausīja, spriedumus ievēroja, jo viņa gaume bija izmeklēta, viņa atziņas par mākslu nobriedušas. Viņš atšķīra īstu mākslu no neīstās kā agrākos pieminekļos, tā tagadnes krāsu un formu gāzmās. Par visām lietām viņš gribēja, lai jaunā Latvijas valsts būtu liela mākslas un kultūras zeme, kas kļūtu pazīstama pasaulē ar saviem gara sniegumiem vairāk nekā ar savu saimniecību, kas zemes ierobežoto materiālo iespēju dēļ varēja būt tikai pieticīga. Šādi uzskati par mākslas politiku saskanēja ar jauno mākslinieku vēlēm. Kāds uzglabājies Madernieka teiciens to labi rakstuŗo: „Patiesās dzīves kalngali ir tikai tur, kur mākslu tapusi par nepieciešamu un tiešu garīgu valdnieci."

Madernieks bija mākslas kritiķis un sava īpatnēja „madernieciska" ornamenta meistars. Kā stājgleznotājs viņš it kā kautrējās uzstāties. Taču kādu dienu, kad gājām pa Brīvības ielu, viņš lūdza mani ienākt: parādīšot savu darbnīcu. Tā nu bija tikai lieliska apdzīvojama istaba, ne darbnīca ar lieliem augšas logiem; tās sienas visis bija noklātas gleznām, zīmējumiem. Tā bija kā svētnīca, kur valdīja siltu krāsu spožums, teikšmaini nereāli tēli. Redzēju, ka Madernieks kā gleznotājs daudz ievērojamāks par ornamenta meistaru. Svītras, gaismas strēlas, krāsu spožie plūdumi veidoja ritmiskas kompozicijas. „Man jau viss ir mūzika," viņš teica, kad aizrādīju uz krāsu, formu neparastajām saskaņām. Tā bija pilnīgi garīga, bezpriekšmetu glezniecība, kādu radīt tiecās arī jaunie mākslinieki, tikai te nebija jūkļu, dūmainu virpuļu, te viss bija apvaldīts, formā ieslēgts gaismas plūdums. Taču Madernieks savas gleznas reti rādīja izstādēs, tās palika kā plašākai publikai, tā mākslas draugiem nezināmas. Kad 1920. gada rudenī iznāca mana pirmā grāmata Pasaules dārdos, tad vāku lūdzu zīmēt Maderniekam. Sākumā bija paredzēts kāds jaunāks manas paaudzes grafiķis, bet izdevējs Jānis Rapa nebija ar to mierā: pircēji lāga necienot jaunos mākslinieķus, šis pats esot redzējis, kā veikalā kāds pircējs plēsis nost vākus Vainaga izdotām grāmatām, kuŗām visām rotājumus bija devuši jaunie gleznotāji. Madernieks bija pagatavojis zīmējumu lauztām ritmiskām līnijām, neiekļaudams visu vāku kompozicijā, par ko viņu vēlāk pēla Latvju Grāmatā Visvaldis Peņģerots. Zīmējums tomēr atbilda manu stāstu būtiskajam saturam.

Ka Maderniekam viss bija mūzika, ka viņš domāja mūzikālos ritmos, tā nebija tikai fraze. Viņš bija liels mūzikas cienītājs. Operu pirmizrādēs, koncertos viņš allaž bija redzams tāpat kā Antons Austriņš, mācēja labi spriest par mūziku. Atminos, nākot no kāda koncerta, viņš ilgi, valdzinoši debatēja ar Jūliju Sproģi par koncerta veikumu. Izcili notikumi teātŗos, izstādēs, koncerti — viss tas tolaik bija dzīvi pārrunājams, pie kam Mderniekam vienmēr bija savs spriedums, savas domas, kas vērstas pilnīgākas mākslas, augstāku sasniegumu virzienā. Pēc Raiņa traģēdijas Jāzeps un viņa brāļi pirmizrādes Nacionālajā Teātrī viņš otrā dienā, sēdot Sukubā pie pusdienu galda, man, kā pasmīnēdams, jautājā: „Nu, vai nebija par daus tā laba?"

Kad runājām par vācu klasiķiem, tad viņš noteikti deva priekšroku Šilleram pret Ģēti, īpaši slavēdams Šillera vēsturisko darbu Nīderlandu atkrišana, kas viņam lasot paticis sava smalkā stila dēļ. Ģēte viņam šķita esam pilsonis; viņš labprāt atcerējās kādu vēsturisku epizodu, kad, kopā ejot ar Bēthovenu, Ģēte zemīgi paklanījies pretim braucošiem lielkungiem, kamēr lielais komponists stāvējis augsts un nepieejams. Par Ģēti viņam iznāca pastrīdēties ar Kārli Krūzu, kas Fausta autoru ļoti cienīja, taču viņu abu domu apmaiņa bija mierīga. Viņi abi it kā nilika savus dažādos ieskatus blakus, bez uzbudinājuma, bez iekaršanas. Tādu rāmumu, rimtību pārrunās reti tiku redzējis, jo domas bieži ir tikpat neiecietīgas kā cilvēki paši. Bet ne visi sarunu partneŗi bija tik rimti kā Kārlis Krūza. Tēlnieks Kārlis Zāle reiz uzbruka Maderniekam ar milzīgu sparu, šķaidīdams ne visai izmeklētus, dedzīgus, dusmu pilnus vārdus. Tas bija laiks, kad bija runa par Brāļu kapu pieminekļa celšanu. Zālem varbūt likās, ka Maderniekam ne ar pilnu krūti atbalsta viņa metu, bet Zāle likās vienīgais, kas tik grandiozu projektu var īstenot.

Pamazām šķita veŗamies plaisa starp Madernieku un jaunajiem mākslinieķiem. Šo atšķelšanos radīja ne tik daudz uzskatu dažādība, kā paaudžu starpība. Madernieka krasāko pretestību izlīdzināšanas tieksmes bieži tika pārprastas, aplam iztulkotas kā mērenība, remdenība mākslas jautājumos, kuŗos pēc jaunības ieskatiem, galējībai vienmēr ir taisnība. Madernieks kļuva savos uzskatos rāmāks, kritikās labvēlīgāk vērtēdams arī savas paaudzes mākslinieķus kā Purvīti, Kugu, ar kuŗiem reizē bija uznācis uz dailes skatuves, bet joprojām cīnījās par cienīgu vietu mākslai visā sadzīvē, par mākslinieka tiesību drīkstēt, pārdrošī, brīvi risināt to, ko iecerējis. Taču drīkstēšanai jāiet līdztekus ar varēšanu.

Iznīkstot agrākai sanāksmes vietai Sukubā, arī es veco meistaru satiku retāk. Viņš bija izdevis savu ornamenta attēlu grāmatu, kuŗas priekšvārdos bija citējis manu raksturojumu par viņa mākslu. Sacīcis mani nejauši, viņš teica, ka es esot viņu labi izpratis.

Šogad bija pienākusi ziņa no dzimtenes, ka mākslas nemiernieks, mūzikas entuziasts miris lielā vecumā. Pēdējos gados izaudzējis kuplu bārdu, kas daļēji aizsegusi viņa rūgtenām krunkām vagoto, apgaroto seju, bet ne acis, kas no attēla liekas spulgojam ar to pašu jaunekļīgo dedzību, kādu ieraudzīju tajās 1920. gadā.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

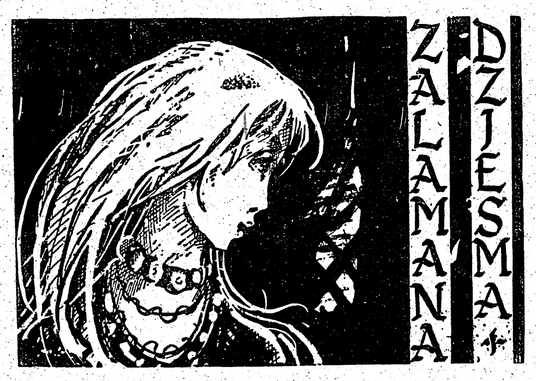

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

VI NODAĻA

61. turpinājums

Pārvērtās visa nakts. Cilvēka balsī ieraudājās rudzu stats, knišļi aizgriezās no mēness, lēca polkas, grieza valšus. Kaut kur tālumā iedimdējās zaļumballes pļavas, un Gaura varenības godam, ne cita, tika rībinātas bungas un pūstas taures. „Dzīve ir īsa kā ziedoņa nakts —," šurpu plūda aprautī gar labības piebāztiem šķūņiem mīksti atsisti upā-pā, upapā.

Marija noslīga rugājos un raudāja. Raudāja kā izkulta. No vārpām uz pleciem bira graudi, zemes plaisās līdz pat serdei tecēja asaras. Debesis mirkšķināja acis — zvaigznes.

Iedziedājās pirmie gaiļi. Kā caur miegu muižām un tālām sendienu teikām viņi pamīšus un reizē vēstīja par rītdienu, kas gudrāka par vakardienu, par cerību, par daudzām vasarām un naktīm, kas vēl nāks un aizies gan ar glāstiem, gan solījumiem un aizies, aizies — lai atkal nāktu. Kikerigī, kikerigī.

To pašu dziedāja arī otrie gaiļi. Marija apturēja šņukstus, klausījās, atraidīgi pavalstīja galvu un āumaļoja vēl karstāk. Un varbūt rītausmas palsajā gaismā meitas pie rudzu stata būtu atradušas vairs tikai mitras asaru pēdas, tām blakus kā brīnumu Vāravas sapņa tukšo vārpu, ja Marija pēkšņi netrūktos sēdus. Viņa izdzirda rugāju adatas knikšķam, kādu nākam.

Edmunds? Nē. Nupat, aizviņu nakti viņa bija gandrīz ieskrējusi pavisam cita vīra ēnu slēptās lamatās. Kāds bija aizlicis arī klupienam kāju, mēness tomēr laikus parādījis Antonu. Antonu, ne Edmundu.

Vai atkal? Redzējis, sekojis, pazaudējis pēdas?

Kaut šoreiz nācējs būtu Jukāns. Tad, ja — tad: „Jukān, dejosim. Vienalga, kā. Tikām spītēdami saliksim mutes. Tāpat kā tie tur, zaļumu ballēs."

Bet nē — Antons.

Marija pieslējās rudzu statam gaismas pusē, Antons, ausīdamies, it kā bēgdams un tomēr kādu tverdams, aizlaipoja gar ēnu, brīdi sakusa ar Putnu dārza kokiem, tad pavīdēja jasmiņu klajumā un, šķiet, nozuda klētī.

„Kas viņam mūsu klētīs —"

Iegaudojās suņi. Gari un žēli, bez niknuma, kā ziemas naktīs ar purniem pret mēnesi.

„Meitas aizmirsušas pabarot?"

„Nav ilgi glāstīti, atraisīti no saitēm? Apsūdz Dievam miera traucētājus? Kad — jā kad pēdējo reizi čukstēta vakara lūgsna, kad pēdējo reizi ar paļāvīgu Āmen aizvērti plakstī?"

„Kas Antonam darāms klētī. Trīne taču no nakts uz nakti vāgūzī. Ar Krišu."

„Pie akmens Ženes? Kaļ nelaimi? Laimi?"

„Nē? Jā?"

Jā, mēness, gandrīz tāpat kā dienā saule, gaismoja slāpējamas bēdas un slāpējamus grēkus, arī ciešanas un slepenības priekus.

Aiz rudzu stata pīkstēja kaķa mocīta pele, kartupeļu vagās kāds elsoja smieklus, Marija pieceldamās netīksmes jūtas un šņukstus.

„Antons, Žene —"

„Kas saldē suņu gaudas? Kādēļ te stāvu?"

„Edmunds! Mēness smaidīdams turp vien skatās, aplī atspīd Gaura ēna. Jūtu, tikpat kā redzu: nupat pie viņa pleca kļaujas Tāļu meitas. Kā zosis rindā, uz viņu vien gaida, un katrai, bez izvēles, viņš izšķērdīgi klāsta — „Kam gan nav paticis ar savu ēnu simboliski noslēpt grēku?" Skūpsta. Šķaida zemenes. Viens, divi — es vēršos Naudienē — trīs, četri. Ak, jūs!"

„Kaut pretī lēktu auksta varde. Lūgtu uztupt krūtīm, dzesēt sirdi."

Gaŗām steidza tikai ezis, tas pats pilns nelaimīgā pukstu, pret Mariju izslēja savrupja adatas.

Šajā naktī, nevienam klāt neesot, Putnu mamma atdeva Nāvei pēdējo nopūtu, pretī saņēma stikla acis un apskaidrotās vaibstus, kā tas piederas visiem tiem, kas, beidzot pametuši pasaulīgās gaitas, nekad vairs neatgriezīsies virszemes dārzos.

Ap gultu līkņāja Naudiene ar Beņģera kundzi, mazgāja un posa nelaiķi kā uz lieliem sadzīves svētkiem, ne brīdi vēl neaptverdamas, ka Līzbetes vispār nemaz vairs nav. Tikpat labi viņas varēja pušķot kādu ābelei atlūzušu zaru. Arī tas reiz plaucējis lapas, auklējis lizdas, reibis ziedos, līcis zem augļu smaguma un izturīgi pacietis visādas vētras.

Bet tā nu tas bija.

„Lati par viegliem. Būs jāuzliek krievu ķeizara rubļi — viens, divi — tīra zelta un smagi. Ne velti naktī kauca suņi — mironi jauda."

„Marija, padodi spraudītes. Redzi, mīļā Līzbet, ietērpju tevi baltā krepsatēnā. Jelgavas kapsētas pilnas ar manu roku šūdinātām zārku kleitām. Bet neviena nav padevusies tik — — ak, Līzabet, nāk prātā iesvētes diena. Marija, bērns, vai tu aizmigusi — spraudītes, kur es likšu krūzi. Un kur mākslīgie maijpuķu zvaniņi, manas vismīļākās puķes?"

„Veçam cilvēkam pieklātos melns, mūsu saimniece —," iebilda Penduliene. „Tad vēl, nupat ievilka šķirstu. Smags."

„Izdzinām no klēts mušas, izklājām akas ūdenī mērcētus palagus taču savs vēsums," vēstīja Trīne.

„Kur Žene? Lai izkvēpina klēti ar kadiķu zariem. Lai sakapā piparmētru lapas — tik karstā laikā..."

Atbrauca Kamrādi, noņēma salmenīcas, paspīdināja paurus, asaru vietā noslaucīja sviedrus un apprasījās, kas būšot pusdienās.

„Debestiņ — aukstie uzkožamie. Vakardienas vistu buljons."

Ienāca Amadeuss. Dīvaini pacilāts, līdz aizgrābtībai smaidīgs, katrā rokā pa rožu ziedam.

„Pildīsim kausos saldu vīnu! Klāt liesim indes rūgtās sulas, dzersim Dzīvībai un Nāvei derību kāzās. Tās mijas gredzeniem kā mīlnieki jau gadu tūkstošus, ķīvējās, šķiras un atkal tiekas. Lūk — atvadām nomētu virs Karalienes pīšļiem dzeltenu tējas rozi.

Otru — asins sarkano, ar saules kaislē apsvilušām lāpām — Marijai. Bet kur viņa slēpjas, trīs dienas nav redzēta, nav dzirdēta."

Turpinājums seko.

KULTŪRAS APSKATS

Mariss Vētra, sekojot klausītāju ierosinājumam, turpinās lasījumu no savas jaunās grāmatas Rīga, toreiz... svētdien, 27. novembrī, plkst. 6 pp. sv. Andreja baznīcas mazajā zālē. Lasījuma starpbrīžos ansambļus no Mocarta operas Don Huans dziedās M. Vētras operas pirmstudijas audzēkņi. Ieeja $1.00.

Vijolniece Norma Auziņa salstījusies Kanadas nacionālā baleta ģildes orķestrī un kopā ar to apceļos Kanadu un ASV. Auziņa jau izbraukusi no Ņujorkas uz Toronto. Turneja turpināsies līdz 17. martam, ar nelielu Ziemassvētku pārtraukumu.

Populārais bass Jānis Niedra kopā ar tenoru P. Lielzuķu un pianistu V. Treimani devušies koncertturnejā pa ASV vidus apgabalu, uzstājoties galvenokārt vairākos provinces latviešu centros, valstssvētku sarīkojumos. Viņu koncerti paredzēti Saginavā, Linkolnā, Milvokos, Des Moines, Omahā, St. Paulā, Čikāgā un Detroitā.

928 BLOOR ST. W TORONTO
Latviešu nekustamu īpašumu pirkšanas — pārdošanas birojs
Sagādājam aizdevumu līdz $3000 par 3% gadā

PURINS-GALVAN REAL ESTATE
TĀLRUNIS OL 7561

Nekustami īpašumi visā pilsētā un apkārtnē. Nekustamus īpašumus pērkot un pārdodot, labākā un ātrākā būtu izkārtošana ar mūsu biroja starpniecību.

Daudz labu nekustamu īpašumū visos pilsētas rajonos.
Zvanīt nekavējoties!

HILLCREST MOTORS LIMITED
1488 BATHURST ST., TORONTO
FORDA UN MONARCHA PĀRSTĀVNIECĪBA
1956. gada Fordi, sākot ar $1865 un iemaksu
$200 uz nomaksu līdz 3 gadiem
Pārstāvis P. BERNĀTS
Tel. darbā KE 1104, mājā HU 8-1488

RIDOUT REAL ESTATE LTD.
A. KAMPE, 490 College St., WA 4-7121
AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3% GADĀ
EGLINTON — MT. PLEASANT 2 stāvu, 8 istabu dubultkieģeļu māja, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas, ūdenssildāmas apkure. Garāža un liels dārzs. Māja 12 gadus veca. Iemaksa $5.000.
RIDOUT — Kanadas lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs

Iris PUĶU VEIKALS
588 BLOOR ST. W. TORONTO, tel. ME 5635
Pēc darba, RI 5218
Gaumīgi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem
Griesti ziedi, podu puķes, palmas, salūmu stādi.
Lidzdarbiniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats

850 Bloor St. W. pie Ossington Ave, Toronto, Tel. LO 7076
MATINEE HATS
DĀMU CEPURU VEIKALS
Krājumā: Velvetu, filču, veluru un... kokteiļu cepures. Pagatavojam arī no pienesta materiāla — tāpat arī gatavojam līgavām, līgavas māsām.
MARTA ŠVERNS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792, pie Grace

MĀJU PĒRKOT mūsu pārstāvis P. AVOTIŅŠ
sniegs jums laipnu un izsmeļošu informāciju visos attiecīgos jautājumos. Palīdzam sagādāt naudu īstrūkstošai iemaksai.
MĀJU PĀRDODOT,
bez atlīdzības novērtējam jūsu īpašuma tirgus vērtību un dodam padomus obligāciju pagarināšanas jautājumos.
A L. GARBENS, Realtor
Member of Toronto and Ontario Real Estate Board
1611 Bloor St. W. Toronto, LO 2738 vai LA 8772

RADIOTECHNIĶIS A. EGLITIS LABO
Eiropas un vietējos radio, auto radio, televīzijas aparātus, plašu spēlētājus. Rūpīgs un garantēts darbs. Visi labošanas un noskaņošanas darbi tiek veikti ar vismodernāko instrumentu palīdzību.
62 Langley Ave, Toronto Tel.: RI 6477

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
MODERN DELICATESSEN
281 Danforth Ave, Toronto, tel. GE 8331, mājās tel. EI 4959
Piedāvāju lielā izvēlē: dažādu šķiršu gaļas izstrādājumus no Kristapsona, European Meat Market, Central Meat Market, Šneidera u. c. uzņēmumiem. Visādu šķiršu maizi, latviešu gaumē ābolkūkas un dažādu citu šķiršu kūkas pēc izvēles, pagatavotas no latviešu amata meistara. Lielā izvēlē: delikateses, importēti zivju konservi, Šveices un Dānijas sieri, kā ar žāvēti suši un laši. Piena produkti — Kanadā pazīstamie Silverwood ražojumi.
Dabūjams viss, kas vajadzīgs aukstam galdam
ZELMA BELTE

THE NORSEMAN OIL BURNER
NATURAL GAS

RED D
UDENS SILDĪTĀJS $190
Laboju un lekārtoju pēc izvēles visu firmu eļļas un gāzes apkures (burner) sākot ar $290.00 uz 3 gadu nomaksu par 5%. Tiem, kas vēlētos pasūtināt eļļu, dodu gratifikāciju $5. Iekārtoju un laboju ūdens un gaisa apkures vecās un jaunās mājās. Garantēts darbs. Par krāsns un eļļas apkures tīrīšanu $6.00.
A. LAGUNS,
204 Oakwood Ave, Toronto, tel. ME 6582

UZ PASŪTINĀJUMU PAGATAVOJU KUNGU UN DĀMU APĢĒRBUS
V. KUČĀNS
387 Milverton Blvd., tel. GE 6813, Toronto

Lielā izvēlē jaunākās un labākās angļu drānas, rudenim un ziemai. Rūpīgi pielaikoju, glīti nostrādāju, lietoju astru drēbi, kamieļvilnas audeklus, satīna oderes un labākos pārējos piederumus
Ātrs pasūtinājuma izpildījums
Zemas cenas
Katru dienu no pl. 9-21, sestd. no pl. 9-16

VENUS
LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
231 Roncesvalles Ave.
(pie High Park Blvd.)
OL 4645, Toronto
Ziedi un ziedu izstrādājumi katram gadījumam.
Latviešu keramika. Ādas izstrādājumi.
Laikraksti.

ŠVEICES PULKSTEŅI
par fabrikas cenām, ar garantiju, nodoti pārdošanai mazumā pie:
AD. JANĪTIS, foto studijā, 181 Carlton St., Toronto un
A. GREBLIS, 2219 Prud'homme Ave, Apt. 9, Montreālā
P. IKŠĒLS, imports

SAIŅI UZ LATVIJU
Baltiešu izcelsmes firma Overseas Cargo Co. sūta saiņus uz Latviju ar angļu vilnas drānu, apaviem (kurpēm), pārtiku, medikamentiem utt. Uz visām Eiropas zemēm.
Piegādi garantē 100%. Visas muitas nodevas tiek samaksātas šeit (Amerikā). Saņēmējs nemaksā neko. Saiņus sūta no noliktavām Eiropā, tā nodrošinot ātru piegādi.
Pieprastiet saiņu sarakstu:
OVERSEAS CARGO Co., 4426 S. Rockwell St., Chicago 32, Ill., U.S.A.

IECEĻOŠANAS, IZCEĻOŠANAS vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legālizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto (pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

A. SILAVS

DRĒBNIECĪBA, TIRA, KRĀSO, IZLABO DĀMU KAŽOKUS
Garantēts darbs.
415 DUNDAS STREET., E. Toronto (pie Parliament,
Tel. EM 4-0089

GREGORY CHARLAP
B.A.M.Sc., M.C.L.
ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR
Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas
Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q. Mājās AT 1858
University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604

KAŽOKI UN JAKAS PAR $10
Lielā izvēlē kažoki, kas ir ļoti labā kārtībā. Piemēroti dāvanām aizjūras zemēm. Mums pašlaik ir plašā izvēlē melnas, brūnas un pelēkas krāsas kažoki.
Lūdzu apskatiet mūsu plašos krājumus
DIRECT FUR SALES
218 John St., Toronto, tel. EM 4-3246
Brīva glabāšana, cik ilgi vajadzīgs

Šaujamos ieročus
Visplašākā izvēlē un par viszemākām cenām pilsētā
municiju — atļaujas
speciāli jaunkanadiešiem piedāvā
JUNCTION SPORT CENTRE
2972 Dundas St., W.
RO 2-7940, Toronto

SINGER
Pārbūvētās pārnesamās elektriskās
ŠUJAMMAŠĪNAS
Pilna cena $19.95

5 gadu garantija.
Jauns apgaismojums, jauns pārvalks, jauns motors un jauna pēdas kontrole.
Pārbūvētas lietpratēju uzraudzībā un ar IMPERIAL mašīnu daļām.
Demonstrē par brīvu
Tel. WA 1-5161
IMPERIAL SEWING
Machine Co. Ltd.
289 College St. Toronto
vai
762 King St., E.
Kitchener, tel. 2-6853

Ziedi katram gadījumam
LOTUS puķu veikalā
302 BATHURST St. pie Bloor, KE 3884, Toronto
Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons.
LOTUS

MEDIKAMENTUS
UZ LATVIJU UN CITĀM AUSTRUMEIROPAS ZEMĒM.
Jaunas un lietotas mantas.
Pārsūtīšanas izdevumi un manta samaksājama šeit.
JANIQUE TRADING CO
Galvenais birojs:
835 Queen St. W., Toronto, Ont., EM 4-4025
Nodaļas: Winnipeg-Manitoba, 677 Main St., tel. 92-7695.
St. Catharines, Ont., 198 King St., tel. MU 2-6796.
Hamilton, Ont., 652-A Barton St., East, tel. LI 5-0264
Edmonton, Alta, 10649 - 97th Street, tel. 2-3839.
Windsor, Ont., 439 Mercer St., tel. CL 6-3866.
Buffalo, N.Y., U.S.A., 1162 Broadway, tel. FI 1272.
Cleveland, Ohio, 1029 Fairfield Ave, tel. CH 1-5547.

Dr. JĀNIS REKAI
chirurgs un dzemdību palīdzība
Dr. PAULS REKAI
iekšķīgās slimības un Rentgena uzņēmumi
219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont. WA 3-2395
Iepr. tel. pieteikšanās

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas.

Dr. med.
K. ZYMANTIENE
Arste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1393 Dundas St. W., Toronto (darbā. Rusholme - Gladstone). Pieņem katru dienu no 1-3 un 6-8, sestdienās no 11-2 un pēc vienošanās. Tel. OL 6851.
Runā latviski un vāciski

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā
202 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniekus
Tel. WA 1-9262 un HU 8-7341

PAR KO CILVĒKI SAPŅO

Kāda slavena amerikāņu psihologa pētījumi sapņu pasaulē

Sapņi mulsina, satrauc un mierina cilvēku. Sapņos cilvēks bieži vien ierauga savu pagātni un mēģina paredzēt nākotni. Sapņos atklājas cilvēka slepenā pasaule, visslepenākās cilvēka tieksmes un vēlēšanās. Tāpēc modernie cilvēku pētnieki arvien lielāku uzmanību sāk veltīt sapņiem. Miegā, tāpat kā nomodā, cilvēks domā, un viņa domāšana ir mazāk viltota tad, kad ārējai pasaulei pielāgotie maņu organi atpūšas. Tāpēc lielie sapņu stāstītāji parādot savas zemapziņas dzīvi un līdz ar to arī savu īsto seju.

Kādam amerikāņu psiholoģijas profesoram pavisam nesenā pagātnē izdevās sakopot 10.000 sapņu no dažādu profesiju, dažādu vecumu un abu dzimumu cilvēkiem. Sistēmatizējot šos sapņus, izrādījās, ka cilvēks pa lielākai daļai sapņo par vietām, kas viņam jau pazīstamas. No katriem 1000 sapņiem 24 proc. attiecas uz paša sapņotāja māju, kamēr sapņu par darba vietu ir tikai 4 proc. Tāpat lielākais vairums sapņu saistās ar izpriecu vietām, patīkamu darbu, dažādām baudām, slavu un iegumiem, kamēr pavisam mazs procents sapņu, kuros cilvēks smagi strādā vai cieš kaut kādu neveiksmi. Šie fakti rāda, ka mūsu visbūtiskākās īpašības ir tieksme pēc dzīves baudām un būt tālāk no visa, kas sagādā pūles.

Analizējot dažāda vecuma cilvēku sapņus, neapstrīdami dur̄as acīs fakts, ka individi starp 18-30 gadiem samērā reti sapņo par gados vecām personām. Tā no 1819 sapņiem 42 proc. ir par jauniem individiem un tikai 20 proc. par cilvēkiem, kas gados vecāki par sapņotāju pašu. No šiem 20 proc. vairums ir vai nu sapņotāja vecāki vai sabiedriski prominentas personas. Cilvēki, no 30-80 gadiem, visvairāk sapņo par gados jauniem individiem, un 84 proc. no tiem, redz paši sevi savās jaunības dienās. Atkal šeit patīkamajam momentam izšķirīgā loma: nepatīkamais tiek atbīdīts nost it kā neesošs faktors.

Sapņos, tāpat kā reālajā dzīvē, cilvēks necieš konkurenci. No 1320 sapņiem dažādās cilvēku kategorijās tikai 448 tverti draudzīgā atmosfairā, pārējie ir naida un sacensības gara pilni, kas pa lielākai daļai beidzas ar sapņotāja uzvaru, ja tas attiecīgā sapnī ir kā līdzdalībnieks.

Šīni pašā sakarā, jāmin, ka cilvēks savā pamatbūtībā ir melancholisks radījums. No visiem 1320 šīs katēgorijas sapņiem 64 proc. norisinās negātīvā un nepatīkamā atmosfairā, kā samulsumā, skumjās, dusmās, vilšanās utt. 18 proc. patīkami: prieka un sajūsmas pilni, pārējie vienaldzīgi.

Interesanti piezīmēt, ka paši sapņotāji savus sapņus mēdz vērtēt citādi nekā kāds bezpartejisks novērotājs. Tā no 1320 sapņu stāstītājiem 41 proc. savus sapņus novērtēja kā patīkamus, 25 proc. kā nepatīkamus, 11 proc. jauktus un 23 proc. kā pilnīgi vienaldzīgus. Veci cilvēki redz procentuāli vairāk nepatīkamu sapņu nekā jauni, kaut gan starpība nav visai liela.

Ja salīdzina dažādu dzimumu pārstāvju sapņus, tad skaitļi nepārprotami rāda, ka vīrieši sapņo vairāk par vīriešiem un mazāk par sievietēm, kamēr sieviešu sapņi šinī ziņā sadalās apmēram vienādi. Skaistuma meklētāja sieviete reālajā dzīvē parādās arī kā skaistuma meklētāja sapņos. No 3000 sapņiem 31 proc. sieviešu redzēja dabu un parādības krāsās, kamēr vīriešu kārtas individu krāsu sapņu ir tikai 24 prōc. Pārējie ir pilnīgi bezkrāsaini.

Ko šie fakti īsti nozīmē? Objektīva pieeja lielākam vairumam sapņu pilnīgi iznīcina gadu tūkstošiem veco noslēpumainības plīvuru, kurā bija tīta cilvēka sapņu pasaule. Sapņos, tāpat kā reālajā dzīvē, individs domā un darbojas. Viņa rīcībā ir tie paši principi un tās pašas normas, pie kādām viņš pieradis konkrētā dzīvē, tikai ar to starpību, ka sapņos redzamus attēlus gūst neredzamās un apzinātī noslēptās cilvēku tieksmes. Citiem vārdiem, abstraktās un neredzamās idejas iegūst konkrētus un redzamus veidus. Tā gulošs cilvēks skata redzamā veidā savas domas, idejas, tieksmes un vēlēšanās, ko viņš nomodā nespēj. Kad cilvēks stāsta savus sapņus, viņš citiem atklāj savas domas, vienalga, vai stāstītāja persona to apzinās vai ne. Un vēl vairāk cilvēks ietver savas domas konkrētā tēlā, it kā foto attēlā un to parāda citam.

Sapņos nav svešu personu, svešu vietu un svešu darbību. Viss ir konkrētā dzīvē iegūto iespaidu diezgan juceklīgs sakopojums, ko kādreiz individs ir redzējis, dzirdējis, sajutis un pārdzīvojis. Ja tur mēs redzam nepazīstamas personas, savādas, nepazīstamas darbības un dabu, tad tam izskaidrojums var būt tikai viens: cilvēks savā cilvēciskā pamatbūtībā vēl nepazīst pats sevi un līdz ar to attēlā nepazīst savu zemapziņu vai neizprot tos iespaidus, kurus uz viņu ir atstājusi kāda pazīstama vai nepazīstama persona. Kā konkrētu piemēru var minēt autokratiskā tēva ģimenē augošu bērnu sapņus.

Šo jauniešu sapņos dominē virsnieki, policisti, skolotāji un citas disciplīnu prasītājas personas, kas pa lielākai daļai nepazīstamas pēc ārējā izskata, bet kas atgādina viņu tēva izrīcību un darbību.

Nav arī nekāds noslēpums, ka sapņos atspoguļojas konkrētās dzīves morālās un sociālās dzīves normas. Alga, pateicība un sods sapņos cieši saistīti jēdzieni ar reālajā dzīvē slavējamām un nosodāmām darbībām. Cīņa starp labo un launo sapņos ieņem ārkārtīgi redzamu vietu. Cik sapņotājs pats var sapnī nosodīt launo, tikpat pilnīgi viņš atklājas kā launs vai labs cilvēks īstenībā. Arī sapņos par katru noziegumu ir sods, tikai no individa paša atkarājas, cik šis sods ir bargs.

Psihologi pētī sapņus, lai paplašinātu savas zināšanas par cilvēku. Sapņi atklāj tādas īpašības, ko citi avoti nespēj, un parāda cilvēka garīgo dzīvi visā tās kailumā. Interesanti tomēr vērot, ka pats cilvēks nezina, ka sapņi viņu izgērbj un atklāj tās dvēseles īpašības, ko viņš konkrētā dzīvē nekad negribētu atklāt. Bet tas tomēr nenozīmē, ka šī brīnišķīgā sapņu pasaule var atklāties kuŗam katram, kam ir gadījies dzirdēt dažu cilvēku dažus sapņus. Ir nepieciešams trenēts prāts un lieli materiāli, lai radītu kādu noteiktu priekšstatu. Tā zinātniskā pieeja sapņu pasaulei iznīcina visus prātojumus par pārdabisko spēku līdzdalību gulošā cilvēka domu gaitās, un, ja kāds cilvēks redz savos sapņos laba vai launa īstenošanos, tad tā ir pašsugestija bez kaut kāda tieša sakara ar viņa sapņiem.

Tādas ir slavenā amerikāņu zinātnieka domas par sapņiem un sapņotājiem pēc rūpīga un sistēmatiska pētījuma. T. Pulsāns

JAMES J. HALL
ADVOKĀTS UN NOTARS
229 YONGE ST.,
Room 203, EM 4-3141, Toronto

A. KERSON
IGAUŅU JURISTS
229 YONGE ST., Room 203, EM 4-3141, vakaros MA 0141
Runā vāciski un krieviski

VAI JŪS ZINĀT!
Jūs varat pret savām vecām slidām un drusku skaidrā naudā dabūt jaunas.
TORONTO'S ONLY Nr. 1 ICE SKATE EXCHANGE
355 Yonge St., EM 8-5667, atvērts no 9—9 vakarā

J. GRĪSLIS
Drēbnieks
188 Davenport R., Toronto, tel. WA 3-5295
Agrāk: Rīgā, Berlīnē, Stokholmā

MONTREALA
FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā
Tel. WE 5543

V. PALMA

RI 3670 visu dienu no plkst. 6 rītā — 12 vakarā

G. Batcheller, Broker — 33 Fairview Blvd.

GREENWOOD — DANFORTH rajonā 6 istabu atsevišķa māja. Kopējā cena $10.500, iemaksa $1.800

RUNNYMEDE — BLOOR rajonā atsevišķa 7 istabu māja. Eļļas apkure, garāža. Kopējā cena — $14.500. Iemaksa $2.500.

YONGE — ST. CLAIR rajonā atsevišķa 7 istabu māja. Eļļas apkure. Garāža. Kopējā cena — $15.000. Iemaksa $3.000.

Mēs sagādājam aizdevumus uz visizdevīgākiem noteikumiem. Lūdzu vērojiet obligāciju noteicošanas termiņus.

Ja jums ir $500 vai vairāk naudas, tad zvaniet mums nesaistošai informācijai. Mēs piedāvājam mājas visos pilsētas rajonos.

DAUGAVAS VANAGU TEĀTRA KANADĀ
5 GADU DARBĪBAS ATCERES IZRĀDE

AD. ALUNĀNA

Visi mani radi raud

Š. G. 26. NOVEMBRĪ, PL. 19 SV. ANDREJA BAZNĪCAS ZĀLĒ
TORONTO

Režisore ALMA MAČA — Dekorātors EDGARS DAMBERGS

Biļetes $1.75 un $1.50 iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā un Latvija Amerikā redakcijā. Skolēniem puscenas.

OTRĀ IZRĀDE ST. CATHARINAS, SLOVAKU ZĀLĒ,
79 PAGE ST. (pie Welland ielas) 11. DECEMBRĪ, PLKST. 14.00

Atlikums par labu kara invalidu un trūkumā esošo tautiešu atbalstam.

Vajadzīga meitene ar pieredzi mājas darbiem.
Bērni skolas vecumā. Zvanīt
RE 3040, Toronto
(1047)

BEACH rajonā izīrējamas 3 istabas un virtuve, kopā vai atsevišķi. Var būt ģimene ar bērniem. Tel. OX 1-2429, Toronto. (1051)

IZĪRĒJAMAS 2 istabas un virtuve labā satiksmes rajonā. Var būt arī ģimene ar bērniem. 362 Crawford St., tel. LO 9334, Toronto. (1056)

APAKŠĒJĀ vai pirmajā stāvā izīrējamas 2 nemēbelētas istabas un virtuve. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā RO 9-6419, Toronto. (1017)

LANSDOWNE — DUPONT rajonā izīrējamas 2. stāvā 2 istabas un virtuve. Garāža. Zvanīt ME 7011, Toronto. (1059)

IZĪRĒJAMAS pirmā stāvā 2 gaišas, lielas istabas un virtuve, ar vai bez mēbelēm, ģimenei vai vieniniekam-cei. Zvanīt pēc plkst. 5 —11 vakarā. GE 8634, Toronto. (1058)

2 ISTABU DZĪVOKLIS ar virtuvi 3. stāvā izīrējams pilsētas austrumu daļā. Labi iekārtota virtuve. Ar privātu telefonu un televīzijas antenu. Tuvu satiksmei un veikaliem. OX 9-6690, Toronto. (1055)

IZĪRĒJAMA skaista istaba ielas pusē ar lielu virtuvi (izlietne) klusā vācu mājā 2-3 pieaugušām personām. Parkošanas iespējas. 463 Dovercourt Rd., tel. LO 4497, zvanīt pēc plkst. 5 vakarā. Toronto. (1049)

IZĪRĒJAMA istaba ar virtuvi, ar vai bez mēbelēm pilsētas rietumos. Zvanīt pēc plkst. 6 vak., LA 2208, Toronto.

JANE — BLOOR rajonā izīrējama viena istaba ar mazu virtuvi. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, RO 6-3072, Toronto. (1052)

IZĪRĒJAMA liela mēbelēta istaba ar vārīšanas un garāžas iespējām. DANFORTH — BROADVIEW rajonā. Zvanīt no plkst. 3 pp. Tel. — RI 4650, Toronto. (1053)

BROADVIEW — DANFORTH rajonā izīrējama mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām vai arī ar pilnu pansiju. Tel. RI 8078, Toronto. (1057)

DANFORTH — LOGAN rajonā izīrējama mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu. Parkošanas iespējas. GL 2126, Toronto. (1025)

IZĪRĒJAMA istaba Broadview — Gerrard, 7 First Ave, RI 4586, Toronto. (1050)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)
Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
89 DEWSON ST., Toronto, Ont.

ANDR. OZOLIŅA APGĀDS
(24b, EUTIN/HOLST., GERMANY)
uzsācis sagatavot lielā mūsu etnogrāfijas kapitāldarba

LATVJU RAKSTI

izdošanu 3 vai vairākos biezos sējumos, kuri sāks iznākt jau šai ziemā. Milzīgais klišeju utt. materiāls prasa neparedzēti lielus līdzekļu ieguldījumus, kāpēc apgāds šim izdevumam atklāj subskribentu pieteikšanos tieši pie izdevēja, par pirmo sējumu a conto veldā jau tagad iemaksājot: DM 25.—, Zv. Kr. 30.—, £2/—, $6.00, A£2/10/—utt.

Istā izcenošana notiks pēc katra sējuma iznākšanas, bet tā subskribentiem būs ievērojami lētāka kā grāmatas maksās brīvā tirgū

Naudu ieteicams pārsūtīt apgādam uz Vāciju, bet kur tas nebūtu iespējams, izņēmuma gadījumos to var iemaksāt arī sekojošiem pārstāvjiem:

ZVIEDRIJĀ — J. Kārkliņš, LPK, Kommendörsgat. 19 A, Stockholm 0; ANGLIJĀ — DVF grāmatn., 72 Queensborough Ter., London W. 2; USA — Mr. Rob. Krūklītis, 511 Charles St., East Lansing, Mich.; KANADĀ — Mr. V. Ziedīņš, 218 Greenwood Ave, Toronto, Ont.; AUSTRĀLIJĀ — Mr. J. Strautiņš, 1 Charming St., Moorabbin, Vic.

Par katru iemaksu lūdz ziņot arī pašam apgādam. Turpmākie norādījumi un paziņojumi sekos!

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave, pie Pape,
tel. HA 9911, Toronto

● Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem. ● Bagātīgā izvēlē griezti ziedi. ● Podu puķes ● Zaļumi un tropiskie stādi ● Tautiski izstrādājumi ● Keramika

Pasūtiniet nekavējoties, mēs piegādājam mājās

DEJU STUDIJA
N. ŠVĀNEBACHS
175 College St. (pie McCaul), WA 1-4318
Fokstrots — lēnais valsis — tango — valsis — mambo — samba — rumba — Swing.
Privātstundas ar iepr. pieteikšanos

Delikatešu veikals LITTLE RIGA
343 RONCESVALLES AVE., TORONTO
Tel. OL 8974
Īpašnieks JURIS DZEGUZE

RUDENS...
Mitrais gaiss un asie vēji bojā jūsu maigo sejas ādu!
Sargiet to ar 100% barojošo nakts krēmu.
AMARYLLIS Tissue Cream
Bet dienā — Lielā kārba tikai $2.50
AMARYLLIS Vanishing Cream,
pilnīgi iesūcoties ādā, to uztur svaigu un skaistu. Lielā kārba tikai $2.50. Pieprasiet cenrādi!
Elza Pērkone, 61 Charles St., W., Toronto
AMARYLLIS COSMETOLOGIC. INSTITUTE
Tel.WA 1-9011

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave Toronto, tel. OX 4-0464
Danforth—Woodbine, 2. stāvā

ARNOLDS BĒRZIŅŠ REAL ESTATE

● Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario. ● Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. ● Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtlietas; slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.

227 Lauder Ave. (pie St. Clair Ave.), OL 8447
Pārstāvis: JĀNIS VEISS, EM 8-7385

PIEPRASIET!

Penmans

WARRANTED WEIGHT PENMANS GRADE KNIT-GOODS

,27' VILNAS-LINU
APAKŠVEĻU

Šī ir ziemas perioda apakšveļa, ko nevienas citas firmas ražojums nevar pārspēt ne siltuma, ne izturības ziņā, zemas cenas. Pagatavota pēc jaunākām prasībām, nepārspējama ērtību ziņā. Šis ir Penmana labākais ražojums. Krājumā krekli, bikses un rīta svārki vīriešiem un zēniem

PASTĀV KOPŠ
1868. GADA
27-FO-4

BAZNĪCAS ZIŅAS

NUJORKA

Betlēmes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

18. novembrī, plkst. 8 vak. svētku dievkalpojums un T. Ķeniņa kantātes Kurzemes kareivim atskaņojums (Ingridas Vīksnas t.), solisti Velta Meihūbere un Viktors Stotts, pie ērģelēm dir. Br. Skulte, draudzes jaukts un Ņubransvikas koris. Pie ērģelēm Br. Skulte.

Hamptedē patriotisks dievkalpojums sestdien, 19. novembrī Metodistu baznīcā plkst. 6 vakarā, māc. D. Grauds. Nākamais regulārais dievkalpojums ar dievgaldu turpat 27. novembrī, plkst. 2 dienā.

Mirušo piemiņas dienā, 20. novembrī šādi 4 dievkalpojumi:

Plkst. 11 Fernklifa kapsētas kapellā Hartsdalē, māc. A. Ozols.

Plkst. 2 Mūsu Pestītāja baznīcā Port Vašingtonā ar dievgaldu un Latvijas valsts dibināšanas atceri, māc. F. Treus.

Plkst. 3 Betlemes baznīcā, Brukļīnā ar dievgaldu, māc. R. Zariņš, soliste Herta Lūse.

Plkst. 4 Sv. Lūka baznīcā Beišorē, Longailendā dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Ozols, soliste Vera Vilks-Zeniņa.

1. adventā, svētdien, 27. novembrī, plkst. 3 dievkalpojums Betlēmes baznīcā, māc. R. Zariņš.

Plkst. 6 sv. Toma baznīcā, Bronksā, māc. A. Ozols.

Plkst. 2 dienā ar dievgaldu Metodistu baznīcā Hempstedē, māc. D. Grauds.

Port Vašingtonā Mūsu Pestītāja (Our Saviour) lut. bazn. 8 Franklin Ave, Port Washington, L.I., NY. Dievkalpojumi divi reizes mēnesī: katra mēneša pirmā un trešā svētdienā, plkst. 2. Māc. F. Treus, 101 Fairview Ave; PO 7-1690.

ČIKĀGAS

latv. ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St., piektdien, 18. novembrī, Latvijas valsts svētku dievkalpojums — koncerts, plkst. 7.30 vakarā. Piedalās: mācītāji — G. Straumanis, J. Strautnieks un A. Rautenšilds. Soprāna solo Adele Āruma, vijoles solo Alfrēds Matisons, Ciānas draudzes koris Eduarda Strautmaņa vadībā. Pie ērģelēm Vladislavs Vištelis.

Sestdien, 19. nov., plkst. 7 vak. Bībeles stunda. Svētdien, 20. nov., plkst. 11 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Prauliņš un A. Rautenšilds. — Draudzes koris E. Strautmaņa vadībā. Svētdienas skola plkst. 11. Pēc dievkalpojuma apakšējā zālē 18. novembŗa piemiņas akts Draudzes skolai: garīgā daļē māc. J. Strautnieks, referents Ādolfs Ozoliņš un skolēnu priekšnesumi skol. Hermīnes Eglājas un Almas Kalngaras vadībā.

Meivūdā (Ill.) svētdien, 20. novembrī, plkst. 3 pp., Labā Gana baznīcā, Warren St., un 6th Ave. krustojumā, Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.,

Māc. G. Straumaņa latv. ev.-lut. Jāņa draudzē Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums 18. novembrī, plkst. 6.15 vakarā.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons Meivūdā, Ill. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzē 18. novembrī, plkst. 8 vak. Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums. Soliste Laima Bite.

20. novembrī Mirušo piemiņas dievkalpojums plkst. 10.30 no rīta. Solists Ernests Kupcis.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave. tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums piektdien, 18. novembrī, plkst. 19. Dziedās brīvmākslinieces Austra Rušēvica.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave, S.E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums 18. novembrī, plkst. 7 vakarā.

Minepoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langiņs.

Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums 18. novembrī, pl. 7.30 vakarā. Koris, Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu 20. novembrī, plkst. 11.45 pr.p. Koris.

Detroitā, sv. Pāvila ev.-lut. draudzē Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu svētdien, 20. novembrī, plkst. 1 dienā Emaus. ev.-lut. baznīcā, 4432 12th Street. Māc. Valters Līventāls. Piedalās solists I. Gleška (vijole). Plkst. 12 turpat latviešu skola.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel 4-0302).

Piektdien, 18. novembrī, pl. 8.00 vakarā. Svētku akts 195 N. Cumberland St. Port Artūrā.

Svētdien, 27. novembrī, pl. 6.30 vakarā. 1. Adventa dievkalpojums ar dievgaldu Fort William Trīsvienības baznīcā.

Mac. V. Sēlers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā, 18. nov. plkst. 8 vak., Trīsvienības baznīcā 18. novembŗa atceres dievkalpojums.

Velandē, 20. novembrī, plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā 18. nov. atceres dievkalpojums.

St. Katarīnēs, 20. novembrī, pl. 3 pp. Kristus baznīcā 18. novembŗa atceres dievkalpojums.

Londonā, 27. nov. plkst. 4 pp. 1. adventes dievkalpojums ar dievgaldu.

VINDZORĀ,

Latvijas valstssvētku dievkalpojums svētdien, 20. novembrī, plkst. 6.00 pp., First Lutheran Church, Giles un Victoria ielu stūrī. Māc. Valters Līventāls.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St. Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī. Telefons — WA 4-1563.

Latvijas valsts dibināšanas svētku dievkalpojums piektd., 18. novembrī, plkst. 8 vakarā.

18. nov. dievkalpojumā sv. Andreja baznīcā dziedās vīru dubultkvartets Kalvis.

Svētdien, 20. nov., mirušo piemiņas svētku dievkalpojums ar dievgaldu, plkst. 4 pp.

Dziedās draudzes koris.

Svētdien, 27. nov., 1. adventa dievkalpojums plkst. 11 rītā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

18. novembrī, plkst. 8.00 vakarā Latvijas valsts dibināšanas svētku atceres dievkalpojums sv. Jāņa bcā, māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis.

20. novembrī, Mirušo piemiņas dienā, plkst. 4 pp dievkalpojums ar dievgaldu Trīsvienības baznīcā, māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis.

27. novembrī, 1. adventā, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Briedis.

Māc. E. Pavasars, 209 East 33th St., Hamilton, Ontario.

Ceturtdien, 17. novembrī, plkst. 6.30 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme, 116 Hughson St. S.

18. novembrī, plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums.

Mirušo piemiņas dienā, 20. novembrī, plkst. 3.00 pp. dievkalpojums bērniem; plkst 4.00 pp. dievkalpojums pieaugušiem (ar dievgaldu).

Piektdien, 25. novembrī, plkst. 7 vakarā, draudzes bībeles stunda — 20 Carrick Ave.

Māc. Artars Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-3259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

18. novembrī, piektdien, plkst. 8 vakarā Valsts svētku dievkalpojums.

20. novembrī, plkst. 9.45 — dievkalpojums — Mirušo piemiņas diena (ar dievgaldu).

27. novembrī, plkst. 9.45 (1. adventes svētdiena), lūgšanas un bībeles stunda.

Svētdienas skola ik svētdienas, plkst. 10.45.

Kičenerā dievkalpojums 20. novembrī, plkst. 2 dienā (ar dievgaldu).

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

18. nov., plkst. 8.15 vak. Valsts svētku dievkalpojums.

27. nov., plkst. 1 pp. — bērnu un jaunatnes dievkalpojums.

27. nov., plkst. 2 pp. — adventa dievkalpojums ar dievgaldu.

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St. 20. nov., plkst. 2 pp. — Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancfort Dr. **Sudbury,** Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 20. novembrī, plkst. 13 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) Valsts svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma svētku akts ar attiecīgu programmu.

Timminsā, svētdien, 27. novembrī, plkst. 15 lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave. Vancouver, B.C.

Vankuverā — Latvijas valsts svētku dievkalpojums 19. novembrī, plkst. 7 vakarā Betlēmes luterāņu baznīcā, 15. Ave un Sophia ielas krustojumā. Pēc dievkalpojuma — svētku akts.

20. novembrī, Mirušo piemiņas dienā, dievkalpojums ar sv. dievgaldu pl. 3 pp., Kitsilano luterāņu baznīcā, 12. avenijas un Stephens ielas krustojumā.

27. novembrī Adventa dievkalpojums plkst. 3 pp. Kitsilano luterāņu baznīcā.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakarā. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtīt man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

ABONEŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savas maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 27 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-2860

Pulcēsimies LATVIJAS NEATKARĪBAS svētkos!

SVINĪGAIS AKTS UN KONCERTS TORONTO 19. novembrī, plkst. 8 vakarā Centrālā technikuma auditorijā, 275 Lippincott ielā

Solistes: E. ŽEBRANSKA un V. LEINVĒBERE-LANGENFELDE, dziedās DAINAS koris

Deklamēs: V. PUKATS

PILNĪGA NEIZDOŠANĀS ŽENĒVĀ

Šoreiz nav pat paredzēta jauna konference

Ženēvā. — Četru pasaules lielvalstu ministru konference beidzās 16. novembrī. Nevienā no darba kārtībā uzņemtajiem jautājumiem (Vācijas apvienošana, Eiropas drošība, atbruņošanās un attieksmju uzlabošana Rietumu un Austrumu starpā) neizdevās panākt vispārēju vienošanos

Ārlietu ministru konferences nopietnākā problēma, bez šaubām, bija Vācijas apvienošanas jautājuma iztirzāšana. Par panākumu trūkumu lielvalstis vaino Padomju Savienību. Padomju Savienības ārlietu ministrs Molotovs Vācijas apvienošanai pretojās tādēļ, ka līdz ar to sabruktu komūnistiskais režīms Austrumvācijā. Rietumu ārlietu ministru deklarācija, ka Vācijas apvienošanas aizkavēšanā vainojama vienīgi Padomju Savienības kavēšanās sadarboties, tika paziņota arī Rietumvācijas ārlietu ministram Brentāno, kas no konferences bija sagaidījis daudz vairāk.

Eiropas diplomātiskās aprindas ārlietu ministru konferences neizdošanos ieskata par vienu no nepatīkamākajiem soļiem atpakaļ — laikā, kad visu acis bija vērstas uz priekšu: uz mieru un atbruņošanos. Savā pēdējā sēdē ārlietu ministri panāca vienīgo kopējo vienošanos: tika izdots kopējs komūnikē, kas ļoti lakoniskā valodā iztirzāja konferences gaitu, beigās piemetinot, ka ārlietu ministri konferences rezultātus nodos savu valdību galvām tālākai apskatei. Par jaunas konferences nepieciešamību nekas netika minēts. Kārtējo neizdošanos apvienot Vāciju un faktu, ka jauna konference nav paredzama, Rietumeiropas diplomāti iztulko kā Vācijas apvienošanas jautājuma izdzēšanu no Otrā pasaules kaŗa uzvarētāju turpmāko sarunu darba kārtības. Reālistiskie Rietumeiropas domātāji parego, ka Vācijas apvienošanas jautājumā Padomju Savienība sevi tagad ieskata par galīgo uzvarētāju, t. i. Maskavai ir laimīgi izdevies pārciest Rietumu apvienošanas centienus un šodien Vācija vēl joprojām ir tāpat sadalīta, kā tā bija pēc Otrā pasaules kaŗa. **Nākotnē Padomju Savienība izvairīsies no sarunām un konferencēm, Eiropā galveno uzmanību veltījot Rietumvācijas pārvilināšanai savā pusē. Ar šādu ļoti iespējamu varbūtību rēķinās arī Rietumu lielvalstis.** Padomju Savienības rīcībā ir daudz un dažādi līdzekļi spiediena radīšanai pret Bonnas valdību. Vācu gūstekņi ir viens no šiem līdzekļiem. Ādenaueram viesojoties Maskavā, Bulgāņins sacīja, ka tiks atbrīvoti nepilni 10.000 vācu gūstekņu. Līdz šim ir atbrīvota tikai puse no solītā skaita un jau nedēļām ilgi nav redzēts neviens atbrīvoto vilciens pārbraucam Padomju Savienības robežu, pārējos gūstekņus Maskava paturēs kā valūtu tālākiem darījumiem ar Bonnu.

Bruņošanās sacensība sākas

IZRAĒLA GATAVOJAS IEPIRKT IEROČUS SAV. VALSTĪS, KAMĒR ĒĢIPTE BRĪDINA, KA TĀDĀ GADĪJUMĀ TĀ BŪS SPIESTA PALIELINĀT SAVUS DARĪJUMUS AR PADOMJU SAVIENĪBU

Vašingtonā. — Izraēlas valdība vēl vienmēr nav atmetusi cerības iepirkt ieročus un kaŗa materiālus Sav. Valstīs. Nedēļas vidū Izraēlas sūtnis Vašingtonā iesniedza Sav. Valstu valdībai sarakstu, kurā uzskaitīti Izraēlai nepieciešamie ieroči un kaŗa materiāli. Sūtnis Ebans paskaidroja, ka Izraēlas prasības nepārsniedz to summu, par kādu Ēģipte iepirkās Padomju Savienībā. Izdarot iepirkumus Sav. Valstīs, Izraēla cer uz izdevīgiem kreditnoteikumiem un pazeminātām cenām. Lai gan Izraēlas sūtnis liedzās atklāt pieprasīto ieroču daudzumu, Vašingtonas žurnālistiem bija izdevies noskaidrot, ka Izraēla Sav. Valstīm pieprasījusi F-86 strūklzinīcinātājus, ar ko stāties pretī Ēģiptes importētiem krievu MIG-15; Izraēlai nepieciešami arī amerikāņu tanki, lai stātos pretī krievu M-34, kas tagad pienāk Ēģiptē. Bez tam Izraēlai steidzami vajadzīgi zemūdeņu iznīcinātāji piekrastes aizsardzībai un cīņām ar Ēģiptes zemūdeņēm. Kā zināms, Padomju Savienība Ēģiptei apsolījusi sešas zemūdenes.

Padzirdējusi par Izraēlas mēģinājumiem iepirkt ieročus Sav. Valstīs, Ēģiptes valdība darīja zināmu, ka tādā gadījumā tā būs spiesta palielināt savus darījumus ar Padomju Savienību.

KOMŪNISTI BALSTA FORA VALDĪBU

Parīzē. — Ministru prezidenta Fora decembra vēlēšanu plāns pašreiz atrodas senātoru rokās, kas, ja vien to tā vēlas, var Fora plānu izjaukt un vēlēšanas aizkavēt. Fora vēlēšanu plāns Senātā jau divreiz ir sastapies ar sakāvi. Parlamenta Apakšnamā, tai pašā laikā komūnistu deputātu balsu atbalstīts, ministru prezidents Fors līdz šim ir spējis savākt nepieciešamo vairākumu.

Fora valdības eksistence no komūnistu žēlastības ir radījusi vispārēju neapmierinātību franču politiskās aprindās.

Sasteigtas vēlēanas Francijā var beigties ar lielu uzvaru komūnistiem. To saprot arī decembra vēlēšanu un ministru prezidenta Fora atbalstītāji. Cer, ka jaunievēlētais parlaments būs tāds pats kā pašreizējais, ar pārākumu centra un labā spārna partijām. Iespējams gan ir arī vēl gluži pretēja rakstura iznākums un, proti, ka pēc vispārējām vēlēšanām komūnistu deputātu skaits no 94 var pieaugt līdz 150, kas būtu iespējams, pēdējiem sakaujot agrākos gollistus.

PILNSAPULCE

Š. g. 10. decembrī, plkst. 19-os DV namā, 123 Huron ielā, Toronto, notiks DV Sporta kluba pilna biedru sapulce; ja noteiktā laikā nesanāks vajadzīgais biedru skaits, sapulce pēc pusstundas būs pilntiesīga pie katra ieradušos biedru skaita.

DV Sporta kluba valde

Ž. KĀPOSTIŅAS PANĀKUMI ASV UN KANADĀ.

Kanadas meistare galda tenisā — Ženija Kāpostiņa 5. un 6. novembrī piedalījās Pontiakā, ASV, amerikāņu rīkotā galda tenisa turnīrā un guva tanī lieliskus panākumus.

Bez Ž. Kāpostiņas no Kanadas cacensībās piedalījās arī citi spēlētāji. Amerikāņu vidū bija vārdi ar pasaules slavu. Jāatzīmē, ka Kanadas spēlētāji cīņās devās neizgulējušies.

Pirmā cīņā Ž. Kāpostiņa tikās ar daudz slavēto Mičigenas jaunatnes meistari Karoli Reiani un to pārliecinoši uzvarēja trijos setos. Finālā K. tikās ar Mildretu Šacheni, kas ir ASV spēlētāja Nr. 2, piedalījusies arī pasaules meistarsacīkstēs. Ž. Kāpostiņa slavenajai pretiniecei, kas pie tam bija labi atpūtusies, zaudēja trijos setos ar 10:21, 18:21 un 19:21, paliekot goda pilnā otrā vietā.

Sieviešu dubultspēlē Ž. Kāpostiņa kopā ar Džesupi ieguva pirmo vietu, uzvarot finālā Šachenu ar Vismani. Arī jauktā dubultspēlē, kopā ar Marenko, tikai sīvā, 5 setu ilgā cīņā zaudēja M. Pregoram ar M. Šachenu, paliekot otrā vietā. Šinī spēlē rezultāts varēja būt labvēlīgs arī viesu labā.

Ž. Kāpostiņa ar brauciena rezultātiem vairāk kā apmierināta. Amerikāņi bija rūpējušies arī par plašu reklāmu, kur vispusīgi bija aprakstītas Ž. Kāpostiņas uzvaras Kanadas meistarībā. Laba bija arī sacīkšu organizācija un telpas.

Sacensībās piedalījās pāri par 100 sportistu.

Viduskanadas atklātā galda tenisa meistarībā, kas šagad notika oktobra mēnesī Londonā, piedalījās 100 dalībnieku. Šajās sacensībās ļoti labus panākumus guva arī latviešu galda tenisisti. Sacensībās lieliski veicās Kanadas meistarei Ženijai Kāpostiņai, kas uzvarēja sieviešu vienspēlēs, nezaudējot visā sacensību laikā nevienu setu. Finālā Ž. Kāpostiņa uzvarēja ļoti pārliecinoši trijos setos Perkiņu-Sturmani ar 21:15, 21:12 un 21:19. Ž. Kāpostiņa kopā ar čechu Marenko uzvarēja arī jauktā dubultspēlē, bet sieviešu dubultspēlē kopā ar V. Admini ieguva otro vietu.

Labus panākumus šinīs sacensībās ieguva atkal O. Pukītis, izcīnot pirmo vietu jaunatnes sacensībās, uzvarot amerikāni Lī Grineru no Detroitas.

Vīriešu dubultspēlē, tikai pēc grūtas un vienlīdzīgas cīņas pret Marenko un Aleksiču, ar otro vietu nācās apmierināties lieliski spēlējošiem latviešiem M. Žulpam ar L. Eichvaldu.

OSKARS PERRO

REAL ESTATE

Lielākais un aktīvākais latviešu nekustamu īpašumu birojs Kanadā.

1597 BLOOR ST. W., TORONTO

Mājas austrumos - ziemeļos - rietumos.

IEMAKSA $2.000, cena $14.500 dubultķieģeļu 8 istabu māja, AVENUE Rd. un YONGE St. tuvumā. Obl. maksā $98 mēnesī. Ienākumi $105 mēnesī. Īpašniekam dzīvoklis par brību. Pārdevējam jāpārdod māja ātrā laikā. Pirkums ļoti izdevīgs. Zvanīt A. Bullem, LL 5555.

Iemaksa $5.000, cena $16.500 atsevišķi stāvošai 6 istabu dubultķieģeļu mājai. Eļļas apkure. Garāža un skaists dārzs. EVELYN — ANNETTES rajonā. Māja tīra no parādiem. Māju ir vērts apskatīt, tā ir viena no skaistākajām apkārtnē. Zvanīt A. Bullem LL 5555.

Mājas Draugs

Iznācis „Mājas Drauga" novembra numurs. Saturā ir prāv. E. Berga, māc. K. Kroņa, rakstn. E. Tūtera, māc. R. Zariņa raksti. Ar 1955. gadu „Mājas Draugs' savas gaitas izbeidz NLC (National Lutheran Council) izdevniecībā. — Ir lielas cerības, ka ar 1956. gadu „Mājas Draugs" turpinās iznākšanu latviešu kristīgo rakstu apgāda „Sējējs' izdevniecībā ar latviešu mācītāju atbalstu.

KRIEVU ŽURNĀLISTI SANIKNOTI

Septiņiem padomju žurnālistiem, kuri kopš 17. oktobva apceļo ASV, atkal nācās sastapties ar baltiešu naidīgo demonstrāciju pag. pirmdie Losandželosā. Pie Ambassador viesnīcas, kur krievu žurnālisti bija apmetušies, salasījās ap 200 latviešu, lietuviešu un igauņu demonstrantu ar plakātiem, uz kuriem bija rakstīts „Atdodiet brīvību Baltijas valstīm", „Izvācieties no Baltijas valstīm" un taml. Demonstranti nobloķēja viesnīcas ieejas tā, ka krievi ar grūtībām varēja pa tām iekļūt. Policija bija klāt, bet demonstrāciju netraucēja. Krievu žurnālisti bija redzami sašutuši par šādu uzņemšanu Losandželosā.

Sakarā ar krievu žurnālistu ierašanos Losandželosā, bija sarīkota preses konference, kur mēģināja iekļūt arī baltiešu preses pārstāvji, taču rīkotāji viņus neielaida, aizbildinādamies, ka tā domāta amerikāņu presei.

Kā zināms, krievu žurnālistiem nepatīkamus brīžus nācās piedzīvot Klīvlendā, kur preses konferencē lietuviešu žurnālists uzdeva krieviem jautājumus par deportācijām, un uz ielas tos sagaidīja baltiešu naidīgā demonstrācija. krievi toreiz bija tā saskaitušies, ka pieprasīja ārlietu ministrijas pārstāvim, kas viņus pavadīja, lai tas garantē, ka Čikāgā, uz kurieni tiem bija jādodas, šādas lietas nenotiks. Ārlietu ministrijas pārstāvis paskaidroja, ka ASV ir brīva zeme un šādas demonstrācijas nevar noliegt. Tad krievi paziņoja, ka atsakās braukt uz Čikāgu, kur ir liela baltiešu kolonija.

Jāpriecājas par tautiešu uzņēmību, tamlīdzīgos pasākumos, kas, izrādās, mazākās kolonijās dod labākus rezultātus kā lielajos centros. Šādas demonstrācijas pierāda krieviem un ASV tautai, ka cīņa par Baltijas valstu brīvību nav beigusies.

Ko dara Jenda

Padarītā vērtēšanai un iecerētā īstenošanai Kanadas latviešu skautu jendas pr-ks v. J. Treimanis svētdien, 6. novembrī aicināja savus līdzgaitniekus uz kārtējo darba apspriedi.

Sakarā ar notikušajām jendas pr- ka pārvēlēšanām, vadībā izdarītas šādas pārmaiņas: par mazskautu inspektoru iecelts v. E. Ozols, par sekret. pal. vv.J. Rudzītis, par sev. uzdev. vad. v. Z. Šuriņš, bet par preses lietu vad. v. J. Deksnis ar palīgu roveru I. Klani. Bez tam J. Deksnis iecelts par Toronto pils. skautu vecāko, kas reizē būs arī jendas pr-ka vietnieks. Šī iecelšana ir sakarā ar apstākli, ka Jp tagadējā dzīves vieta ir Niagarā, kur viņš uzturas visu nedēļu.

Šopavasar, aprīļa mēnesī, tiks rīkots pavasaŗa tirdziņš, kurā pārdos interesantas, arī gaidu un skautu pagatavotas lietiņas. Lai tiktu pie naudas, nolēma vākt tukšās pudeles pa visu pilsētu, arī ārpus tās, ja tas kādam būtu izdevīgi.

Vadība jau sen plānoja rīkot latviskās dzīvošanas kursus. Šādam nolūkam tiktu aicināti no malas speciālisti latviešu ornamenta, tautas tērpu, stila, tautisko ēdienu, godu, paražu u. c. priekšmetu mācīšanai. Šādu kursu rīkošana ir v. B. Rubesa ideja. Izrādās, ka viss ir jau tik tālu sagatavots, ka kursi notiks tuvākā nākotnē.

Skautu vadītājs, kuram ir izcili nopelni skautisma veidošanā, decembrī kļūs 50-gadnieks. Šis vad. ir V. Klētnieks. Šo notikumu dzimtenē mēs svinētu tā, kā šeit nevaram, tomēr visi skautu vad. visā plašajā pasaulē šo dienu atzīmēs, pasniedzot gavilniekam veltes. Kanadieši gatavos adresi ādas vākos, ko parakstīs visi. Darbi jāveic v. V. Treimanim un v. J. Deksnim.

Tika pārrunātas arī citas darba un sabiedriskās lietas, kas veicamas nākamajā darba posmā.

Rīgas skautu vienība

Vienības pr-ks v. M. Stīpnieks, 10. novembrī bija pulcinājis savus vadītājus uz kārtējo darba apspriedi, lai pārrunātu padarīto un izkārtotu nākamo darba cēlienu.

Ziemassvētki pavisam jau pie durvīm, kāpēc eglīte ar steigu rīkojama 30. dec. Sv. Andreja baznīcas zālē kopā ar draugiem, gaidām, aicinot arī Tērvetes vienības zēnus.

Darba veikšanai klāt nākuši jauni vadītāji: skautiem vv. K. Šūns, bet mazskautiem lielg. N. Ievniece.

Vienības gada diena tiks rīkota febr. un, kā tradicija to prasa, kopā ar gaidām. Rūpēsies, lai darbu skatei būtu savākts pietiekami daudz eksponātu un sagatavoti labi pirekšnesumi.

Novembra beigās abu vienību roveriem notiks orientēšanās gājiens. To sagatavot un vadīt uzdots v. J. Deksnim ar vv. K. Šūnu. Ziemā, laba sniega laikā, notiks „sniega kauja", kurā piedalīsies abu vienību viss sastāvs.

Eglīti vadītājiem apņēmušies rīkot hamiltonieši. Redzēs, kas iznāks.

Visi atzina, ka v. v. I. Freibergs un v. O. Groskaufmanis savas darbības laikā parādījuši izcilas spējas, centību un labas rakstura īpašības, kāpēc būtu ierosināma viņu paaugstināšana par vadītājiem.

18. NOVEMBRA...

(Pārnesums no 1. lpp.)

Esi sveicināts, 18. novembri, mūsu spēka avots, kas lāvi pilnziedā plaukt Latvijas valstij un tautai nieka 23 gados! Kas dzirdināji latviešu vīrus ar spēka dziru, kad tikai tūkstošiem bija jāapsit miljoni Kurzemes cietokšņa dienās! Kas uznesi mūs kalngalā, no kura vairs nevaram nokāpt, kaut gribētu! Ai, skaniet, skaļās taures, šai dienai par godu! Vijnojiet sarkanbaltsarkanos karogus, jūs — brīvie vēji!

Taures ir samīdītas, un mūsu karogi nav izgājuši parādē. Nakts ir ap mums, un vieni mēs esam savā kalngalā. Tāles aizvērušās. Vai sāksim gausties un tā vājināsim savu gurnu un elkoņu spēku, cīnīdamies ar izmisumu vējenēm? Nē, jo mūsu elkoņu spēks vajadzīgs, lai viendien spētu atgrūst Austrumus no Rietumiem un savu telpu atgūt, kur šūpuļi vairs nebūs virs bezdibeņiem! Tāpēc celsim ticībā acis uz augšu, kur 18. novembra radītāja roka likusi jo spožas zvaigznes pie mūsu debesīm! Un, redzēsit, aina ir tik lieliska, ka atkal mums jāatsedz galva un jāsumina mūsu tauta un 18. novembris, kas devuši mūsu mākslas un zinātnes dižo sasniegumus. Tos radījuši latvieši, kas savus darbus atstās paaudžu paaudzēm. Tādēļ mēs nedrīkstam aizmirst, ka dzīvojam laikā, kad Nobeļa prēmijas piespriedēji godalgo mūsu ienaidnieka suminātājus, bet tas ir bezdibenis, pār kuŗu šūpuļi nav karami.

Vai bija mums vienas rozes — mūsu brīvības — dēļ iet tādu tālu ceļu kā trimdā? Jā, bija vērts, jo mēs nu zinām, kas darāms, zinām, ka jādzen ķīlis starp Rietumiem un Austrumiem, un ka šis ķīlis ir mūsu elkoņu spēks, mūsu prāts, mūsu nepadevība un apzināšanās, ka esam 18. novembra mantinieki.

PASTEIDZIETIES AR ZIEMASSVĒTKU SŪTĪJUMIEM

Nodrošiniet pasta piegādi Ziemassvētku sūtījumiem, kā apsveikumu kartītēm, vēstulēm un dāvanu sūtījumiem jūsu draugiem un piederīgiem, lai tie sūtījumus saņemtu Ziemassvētku laikā.

Lai to veiktu, vēlākie datumi sūtījumu nodošanai uz Eiropas zemēm Ziemassvētku laikā:

Provinces:	Nosūtāmi pirms: Vēstules:	Pakas:
Ja jūs dzīvojat Ontario vai Quebec provincēs	29. novembra (14. decembra — gaisa pastam)	23. novembra (12. decembra — gaisa pastam)
Manitobas, Albertas, Saskačevānas provincēs	26. novembra (13. decembra — gaisa pastam)	21. novembra (10. decembra — gaisa pastam)
Ņubrunsvikas, Nova Skotijas, Pr. E. I., Ņufaundlendas prov.	30. novembra (14. decembra — gaisa pastam)	19. novembra (12. decembra — gaisa pastam) (no Ņufaundlendas 10. dec.)
Britu Kolumbijas provincē	25. novembra (13. decembra — gaisa pastam)	19. novembra (10. decembra — gaisa pastam)

Esiet paši precīzi, tad daudz būs līdzēts pasta ātrākai piegādei

- **Rakstiet adreses skaidri un salasāmi.**
- **Rakstiet adreses blokrakstā. Uzrakstiet adreses kā pakas ārpusē, tā arī iekšpusē, neaizmirstiet uzrakstīt arī savu adresi.**
- **Vienmēr pilnīgi apmarkojiet sūtījumus. Lieciet pasta iestādei jūsu sūtījumus nosvērt, galvenokārt gaisa pasta sūtījumiem — tāpat arī pārējiem sūtījumiem.**
- **Uzdodiet pilnu vārdu zemei, uz kurieni sūtījums adresēts. Lietojiet angliskos nosaukumus; piemēram, GERMANY, nevis Deutschland; POLAND nevis Polska.**

Tuvākai informācijai stājieties sakaros ar tuvāko pasta kantori

CANADA POST OFFICE

ARTURA VOITKUS

NOVELETES

APROCE

ar savu svaigo humoru sagādās jums daudz jautru, patīkamu brīžu. A. Robežgruntnieces vāka zīm.

Pasteidzieties to pieprasīt pie apgāda galvenā pārstāvja

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., tel. EM 8-0792

vai tieši apgādam un visās lielākās grāmatnīcās. $1.90.

APGĀDS

MEDUSLĀCIS

28 Austin Terr. Toronto, Ontario. Tel. WA 1-4208

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Z. MAURIŅA
TĀLĀ GAITA
$4.00

DZ. KRONINS
DEBESU VALSTĪBAS ATSLĒGAS
$3.80

V. KĀRKLIŅŠ
TEIKA PAR SEPTIŅIEM KUĢIEM
492 lpp. $4.00

M. VĒTRAS
DIV' DŪJIŅAS
108 lpp. $2.20

A. SPRŪDŽS
ASARU LIEKŅA
139 lpp. $2.35

A. SPRŪDŽS
DAUGAVAS VĒJI
250 lpp. $2.80

O. GULLVOGS
TAS SĀKĀS JĀŅU NAKTĪ
403 lpp. Ies. $2.80, broš. $2.20

P. ROZĪTIS
ZEMES PRIEKS
343 lpp. $3.80

A. VOITKUS
APROCE
$1.90

K. ZARIŅŠ
DĀRZA MĀJA
$3.25

VILMA BĒRTIŅA
PAVĀRU GRĀMATA
290 lpp. $3.00

DZ. ZEBERIŅA
ĢIMENES PAVARDS
432 lpp. $4.20

V. fon HEIDENSTAMS
KAROLĪNIEŠI
372 lpp. $3.80

E. M. REMARKS
LAIKS MĪLĒT, LAIKS MIRT
336 lpp. $3.60

M. ZEBERIŅŠ
DVĒSEĻU RAUDZĪTĀJS
242 lpp. $3.40

LATV. TAUTAS PASAKAS PAR SĒRDIENĪTI
$2.80

K. LESIŅŠ
AKLĀ IELA
184 lpp. $2.60

Almanachs 1956. gadam
$1.00

Sienas kalendārs ar Latvijas skatiem
$0.50

Pasūtinot pa pastu 3 grāmatas plūs kalendāru no šī sludinājuma, pasta izdevumi nav jāmaksā

DV GRĀMATNĪCA

123 HURON ST., TORONTO, ONT.